

Hristos a Înviat!

„Hristos a Înviat din morți cu moartea pe moarte
călcând și celor din morminte viață dăruindu-le”

Icoana Învierii Domnului
din Catedrala „Buna Vestire”, Montreal

Sumarul numărului

SCRISOARE PASTORALĂ 2023 ÎNVIEREA DOMNULUI ȘI DUMNEZEULUI ȘI MÂNTUITORULUI NOSTRU IISUS HRISTOS ...1	CU ROMÂNIA Dr. Maria Elena Nedea și Dr. Constantin Nedea..... 11
REFLECȚII SPIRITUALE - 1993 Preot Dr. Petre Popescu2	CAPITOLUL 1 Sorina-Anca Negrescu 15
ÎNTÂMPINAREA ÎNVIERII DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS Preot Liviu Alexandrescu3	SCRISORI PASCALE George Filip 17
ATUNCI VEDEAM O LUMINĂ. (Predică în Duminica a V-a a Postului Mare - a Cuvioasei Maria Egipteanca) Diaconul Nicolae Marinescu4	VERSURI Marcela Straua 18
MĂNĂSTIRILE DE LA METEORA, GRECIA (2) – Angela Faina.....6	POEZII BASARABENE Lilian Curevici..... 19
ROMANȚA... QUO VADIS? Viorica Petruț Baetu8	PREGĂTIND SĂRBĂTOAREA ÎNVIERII DOMNULUI NOSTRU IISUS CHRISTOS Melania Rusu Caragioiu 21
PROIECTUL DE LA CASA ROMÂNĂ – „ROMÂNIE PLAI DE DOR” Rodica Vinca10	VERSURI Melania Rusu Caragioiu 22
PANTELIMON HALIPPA, MILITANT PENTRU AFIRMAREA SPIRITULUI ROMÂNESC ÎN BASARABIA ȘI PENTRU UNIREA BASARABIEI	NE VORBEȘTE PĂRINTELE SERAFIM ROSE 23 DUMINICA FLORIILOR Sfântul Nicolae Velimirovici..... 24
	NOUTĂȚI DE LA CATEDRALA „BUNA VESTIRE” Preot Liviu Alexandrescu 28
	ICOANĂ DIN VECHIME Icoana Maicii Domnului din Catedrala „Buna Vestire”, Montreal, oferită de regina Maria, 1926 30

Candela Bunei Vestiri, Seria a III-a, apare din septembrie 2021

Redacție și administrație: 8080 Christophe Colomb, Montreal, Quebec, Canada, H2R2S9;

Telefon: 514-892-4844

Redactor Șef: Preot Liviu Alexandrescu

Secretar de redacție: Marcela Straua

Ilustrație: Angela Faina

Consilier de redacție: Diacon Nicolae Marinescu

Redactori: Viorica Baetu, Angela Faina

ISSN 1495-8929 Canada

Notă: Fiecare autor este responsabil de conținutul textelor pe care le publică.

SCRISOARE PASTORALĂ 2023 ÎNVIEREA DOMNULUI ȘI DUMNEZEULUI ȘI MÂNTUITORULUI NOSTRU IISUS HRISTOS

Hristos a înviat! Adevărat a înviat!

„Atunci le-a deschis mintea ca să priceapă Scripturile. Și le-a spus că așa este scris și așa trebuie să pătimească Hristos și așa să învieze din morți a treia zi. Și să se propovăduiască în numele Său pocăința spre iertarea păcatelor la toate neamurile, începând de la Ierusalim.

Voi sunteți martorii acestora.”

Luca 24,45-48

Preaiubiți fii și fiice duhovnicești în Hristos:
Preacucernici și Preacuvioși Părinți, Venerabili Monahi
și Monahii,
Iubiți Credincioși ai de Dumnezeu păzitei noastre
Episcopii:

Dumnezeu, Tatăl nostru, și Tatăl Domnului nostru
Iisus Hristos,

Să vă dăruiască harul și pacea Lui, iar de la noi,
arhierestii și părințești binecuvântării!

Iubiți credincioși în Domnul nostru Cel Înviat:

Sfântul Apostol și Evanghelist Luca ne face cunoscute
cuvintele Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului
nostru Iisus Hristos după învierea Sa a treia zi din
mormânt, în timp ce S-a arătat ucenicilor Săi. Mântuitorul
le vorbise multora, printre care și celor doi care se aflau în
drum spre Emaus. Discutând cu aceștia, Iisus i-a numit
„nepricepuți”, pentru că ei citiseră, însă nu credeau ceea ce
profeții au prorocit despre Mântuitorul.

Iar atunci când Iisus S-a arătat celor unsprezece, le-a
„deschis mințile” pentru a înțelege scripturile, profeții care
au prorocit venirea Mântuitorului pe pământ, lucrarea Sa
pătimitoare pentru a mântui omenirea, îngroparea Sa cea
de trei zile și biruința Sa asupra morții.

Apoi, Iisus le-a spus: „Voi sunteți martorii acestora” și
i-a trimis către toate neamurile. Preaiubiților, națiunile
noastre, Canada și Statele Unite, fac parte dintre toate
neamurile cărora li se dăruiască iertarea păcatelor și
promisiunea vieții veșnice. Această veste este pentru toate
timpurile, pentru toate popoarele, pentru toate neamurile.
Să-I cerem să ne deschidă mințile, deoarece și noi, în
prezent, suntem martorii acestor lucruri în fața
neamurilor noastre.

Sfântul Clement al Alexandriei ne încurajează, ca
martori, spunând: „...o astfel de schimbare, așadar, de la
necredință la credință și la încredere în nădejde și frică,
este dumnezeiască. Și într-adevăr, credința este
descoperită de noi ca o primă mișcare spre mântuire...”
[Stromatele, Cartea a 2-a, Cap. 6 Mg 8.965]. Ca și creștini
ortodocși, și noi suntem martori, iar viețile noastre trebuie
să dea mărturie adevărată, mărturie ortodoxă, despre
Hristos și despre cuvintele Sale mântuitoare. De aceea, să-
L rugăm astfel încât să ne deschidă inimile.

Vă amintiți textul scripturistic în care Iisus afirmă că
nu toți cei care spun: „Doamne, Doamne”, vor intra în
împărăție? Nu este suficient să fim creștin-ortodocși;
trebuie să trăim în Hristos. Sfântul Ioan Gură de Aur ne
aduce la cunoștință tocmai acest fapt atunci când spune:
„Chiar dacă omul crede cu dreptate în Tatăl, în Fiul și în
Duhul Sfânt, totuși, dacă nu duce o viață nepătimitoare,
credința lui nu va folosi cu nimic la mântuirea lui” [Omiliile
la Sfântul Ioan 31:1]. Sfântul Pavel ne spune, de asemenea:
„Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine” [Galateni
2,20]. Toate acestea ne amintesc faptul că noi toți trebuie
să fim martori ai lui Hristos.

Sfântul Ignatie al Antiohiei ne încurajează, ca și pe
Sfântul Policarp, atunci când spune: „Fii recunoscător
celui pe care îl slujești, că de la el îți primești plata.
Niciunul dintre voi să nu devină nesupus. Botezul vostru
să fie mereu scutul vostru, credința voastră să fie ca un
coif, binefacerile voastre ca o sulită, iar răbdarea o
ocrotire. Operele voastre să fie provizii, ca să primiți ceea
ce vi se cuvine. În smerenie, răbdați-vă unii pe alții,
precum Dumnezeu este cu voi” [Scrisoare către Policarp,
Cap. 6].

În această zi, în care ne adunăm ca Biserică, Familie și
Națiune, să sărbătorim cum se cuvine învierea Domnului
Iisus Hristos, cu smerită recunoștință față de El. El a luat
asupra Sa păcatele noastre și ne-a chemat să devenim

martori, așa cum au prorocit profeții și precum a împlinit totul pentru toți.

Preaiubiților, am fost botezați în Hristos și îmbrăcați cu Hristos; am fost unși cu untdelemnul bucuriei și suntem părtași la Cina cea de Taină a Domnului. Prin urmare, inimile noastre să răspundă la marea chemare de a fi martori ai Domnului Înviat. Să rostim: „Doamne, deschide-mi mintea!” și „Doamne, deschide-mi inima!” ca să pot striga din adâncul ființei mele că Hristos a înviat! Adevărat a înviat!

În Hristos cel Înviat,

REFLECȚII SPIRITUALE - 1993

Preot Dr. Petre Popescu

A sosit vremea ca în locul spiritualității de rezistență și de conservatorism, să se dezvolte o spiritualitate de inițiativă, de acțiune harismatică, care să pună în mișcare imaginația, dorința sacră de angajare și de abandonare, pentru dăruire jertfelnică. Ar trebui găsit acel ethos harismatic care să aprindă flacăra necesității mântuirii. Viața omului, pentru a răspunde la chemarea divină, trebuie purificată și îndumnezeită. Fără această acțiune, viața nu va putea fi liberată de limită și de non-sens.

Spiritualitatea de inițiativă cere ruptura radicală de păcat, salvare din balta fărădelegilor, a corupției, a vanității, a ipocriziei și a indiferenței. Întunericul de azi, în care se zbate universul, nu poate fi înlăturat decât cu efort personal, printr-o eliberare de umanitatea negativă a omului. Dacă păcatul epocii noastre este haosul, desfrâul și nebunia, atunci sfințenia izvorâtă din valorile eterne este salvarea omului și a societății, este evenimentul harismatic și personal, este exemplul de strălucire dumnezeiască ce mai poate produce situații și relații omenești noi.

Mulți se plâng astăzi, că Dumnezeu nu se mai face cunoscut în viața omului. Este adevărat acest lucru. Dumnezeu nu se face cunoscut în viața haotică, ci în viața imaculată a omului, în bunătatea lui, în faptele lui de milostenie, de credință, de respect față de aproapele și în atașamentul lui incoruptibil față de exigențele divine. În ura, în răzburare, în gelozie, și în denunț, Dumnezeu nu este prezent. El se face cunoscut în privirea blândă a omului, în gesturile lui pline de nobleță, în manifestările lui interioare și exterioare, care ating divinitatea.

+ Nathaniel

+NATHANIEL

Din mila lui Dumnezeu, Arhiepiscop de Detroit
Și al Episcopiei Ortodoxe Române a Americii și
Canadei

Biserica Ortodoxă din America

Dumnezeu se recunoaște viu în apostolatul omului, în originalitatea lui sufletească, în izvoarele lui de inspirație autohtonă. Dumnezeu se recunoaște numai în concepția de viață în care omul simte că merită să trăiască, să muncească și să se jertfească. Numai de aici se poate înainta torențial spre forme noi de viață, spre forme organice, spre piscuri de cugetare și de frumusețe, spre o viață în continuă creație, în continuă creștere.

Cu toată opacitatea de azi, a sosit vremea ca Biserica să ia riscul să se deschidă și să facă încredere omului în care aceste valori și virtuți stau sub spuză și să se facă încredere libertății lui creatoare. Să fie primit în laboratorul său spiritual, acolo unde clocotesc ideile și inițiativele și unde se iau decizii. Un dialog cu savanții, cu artiștii, cu economiștii, etc. ar constitui un act de curaj evanghelic din partea Bisericii. A sosit vremea ca Biserica să spună răspicat: credința și viața în Iisus Hristos nu resping, ba din contră, purifică și face să rodească inteligența și puterea de creație a omului. Dialogul cu savanții i-ar putea ridica atât de sus, încât le-ar da ocazia fericită să vadă din poziție divină valoarea intrinsecă a actului lor de creație. S-ar putea forma o uzină de idei, unde s-ar putea făuri idealurile obștești cele mai curate, credințele care să le hrănească și voințele care să le facă reale pentru binele și progresul omului și al omenirii.

Libertatea este poarta prin care omul lasă dragostea Mântuitorului Hristos să ajungă până la el și cu ea să domine sclavia, pasiunile, ura, minciuna și denunțul. Libertatea înalță, înobilează pe om și faptele lui, îl

eliberează din lanțurile păcatului, îl face stăpân și responsabil de actele lui. Nimeni nu trebuie să aibă frică de libertate. Libertății trebuie să i se dea un conținut de dragoste responsabilă și creatoare.

Biserica trebuie să spună clar: Creștinismul nu este o ideologie, nici un sistem moral, sau politic, și nu este nici chiar un compartiment al culturii. Creștinismul este o chemare. Creștinismul este o mișcare continuă a omului către Dumnezeu, în așa fel să ajungă să-și recapete chipul și asemănarea cu Creatorul. Creștinismul este un angajament liber și permanent la care credincioșii sunt

chemați să trăiască viața spirituală intensă, încălzită de dragoste.

Pentru a atinge aceste piscuri de viață și lumină, Biserica pune la dispoziția credincioșilor mijloace: Sfintele Taine, Sfintele Slujbe, învățătura venită nemijlocit de la Mântuitorul Hristos și un cadru moral și spiritual unic. Aici este loc imens de inițiativă, de aspirații nobile, de o spiritualitate deschisă spre orizonturi noi.

Montreal, 8 noiembrie 1993

ÎNTÂMPINAREA ÎNVIERII DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS Preot Liviu Alexandrescu

Iubiți credincioși!
Drumul Postului
Mare, drumul patimilor și al crucii, este cunoscut sub denumirea de „urcuș spre Înviere” și este asemănat cu o scară spre Marele Praznic al Învierii Domnului Iisus Hristos din morți.

Dacă ai cunoaște cât de mare este dragostea Lui Hristos pentru om, nu poți fi nepăsător la jertfa dăruită de El, să auzi rugăciunile Lui și tu să nu te rogi, să privești cum trece postul și tu să nu postești, să vezi suferința Lui și să nu te întristezi.

El așteaptă să-I deschidem ușa sufletului, să transforme lacrimile în bucurie și blestemul în binecuvântare : „Iată stau la ușă și bat; de va auzi cineva glasul Meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi cina cu el” (Apocalipsă III,20).

Să trăim fiecare zi conștienți că timpul nu este al nostru, ci este oferit de Dumnezeu, spre a-L cunoaște, a trăi după voia Lui și a ne pregăti pentru o lume afară de timp, adică o lume a veșniciei, după cuvântul Fericitului Augustin : „căci ne-ai făcut pe noi Doamne, spre a te căuta și neliniștit este sufletul meu până ce se va odihni întru Tine”.

Legătura cea mai apropiată dintre creștin și Hristos, care angajează trupul și sufletul nostru, este comuniunea euharistică, adică împărtășirea credincioșilor cu însuși Trupul și Sângele Domnului, la Sfânta Liturghie. Acesta este semnul de comuniune cu Dumnezeu, bazat pe respectarea poruncilor Sfintelor Evanghelii, pe iubirea de Dumnezeu și aproapele nostru: „Cel ce mănâncă Trupul

Meu și bea sângele Meu are viață veșnică și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi”(Ioan 6, 54).

Petre Țuțea spunea: „Omul autonom, oricât ar explora viața și universul, nu are acces la adevăr, fără revelație, fiindcă se încurcă de adevărul adevărilor, care este Dumnezeu. Fără Dumnezeu, omul devine un animal rațional, care vine de nicăieri și merge spre nicăieri”.

Prin toate acestea, ne regăsim în comuniune cu Dumnezeu, înțelegem că suntem făcuți să participăm la viața veșnică, infinită a lui Dumnezeu. „Să ne curățim simțirile și să vedem pe Hristos, Soarele dreptății” spune cântarea bisericească, să vedem lumina dumnezeiască și pe Hristos, Dătătorul de lumină.

Știe că suntem încercați pe drumul acesta pământesc și dorește să ne ajute: „Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi” (Matei XI,28). Ne așteaptă mereu, ne încurajează ca Unul ce a trecut prin lume și a cunoscut încercările, greutățile și suferințele ei : „În lume necazuri veți avea dar îndrăzniți, Eu am biruit lumea!”, Este mereu cu noi și spune : „De câte ori vei cădea, scoală-te și te vei mântui!”.

Viața creștină este viața pe care Hristos o trăiește în noi. „Am fost răstignit împreună cu Hristos și trăiesc... dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine. Și viața, pe care o trăiesc acum în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, care m-a iubit și S-a dat pe Sine însuși pentru mine” (Gal.II,20).

Sfântul Ioan Gură de Aur spune: „Dacă vrei să dai două aripi puternice rugăciunii tale, atunci însoțește rugăciunea ta cu post și milostenie, pentru că nu cei săraci au nevoie de cei bogați, ci dimpotrivă, bogații au nevoie de cei săraci, căci săracul dobândește doar o pâine și o haină, iar bogatul dobândește prin sărac, cerul și viața cea de veci”.

Trebuie să recunoaștem că am trăit într-o perioadă în care ideologia și rațiunea omenească au fost așezate mai presus decât Dumnezeu și adevărul Său, însă sufletul a fost mereu nemulțumit, căci simțea lipsa de viață și comuniune cu Creatorul.

O comunitate creștină, nu este deci o simplă adunare voluntară de indivizi izolați, ci o comuniune în Duhul Sfânt, care nu amestecă persoanele, nici nu le separă, ci le distinge și le unește, modelând astfel o spiritualitate euharistică și liturgică.

Învierea Domnului ne deschide drumul: „de la moarte la viață și de pe pământ la cer”. Cerul se deschide și Duhul Sfânt se coboară la noi, astfel că la cincizecime se naște Biserica văzută, câștigată cu scump Sângele Său.

Duhul Sfânt se numește „Mângâietorul” pentru că mângâie sufletele creștinilor, când sunt pe pământ. El mângâie mamele care nasc și cresc copii, mângâie pe copiii orfani, pe săraci, pe văduve, pe bătrâni și pe toți bolnavii. Duhul Sfânt mângâie pe mucenicii care rabdă în chinuri și

și dau viața pentru Hristos, pe călugării și pe slujitorii bisericii, în timpul ispitelor care vin asupra lor, de la oamenii cei răi.

Iubiți credincioși!

Lucrarea de mântuire a Domnului Hristos, nu s-a încheiat pe Cruce, ci s-a desăvârșit prin Înviere. Tot așa și viața noastră, nu se va încheia cu obișnuitul mormânt, ci va continua cu învierea fiecăruia dintre noi.

Învierea Domnului este dovada cea mai puternică a dumnezeirii Lui, dar și fundamentul credinței noastre creștine.

Cu aceste gânduri, preotul paroh Liviu Alexandrescu, împreună cu Consiliul parohial și Comitetul doamnelor, vă îmbrățișează creștinește și vă întâmpină cu salutarea pascală: „Hristos a Înviat”.

ATUNCI VEDEAM O LUMINĂ. (Predică în Duminica a V-a a Postului Mare - a Cuvioasei Maria Egipteanca) Diaconul Nicolae Marinescu

Iubiți credincioși,

În fiecare an, Sfântul și Marele Post al Paștilor ne propune o călătorie – sau, spunem noi, un pelerinaj – duhovnicesc. Încărcați cu rucsacul în care am pus toate greșelile, neputințele, dorurile și oftările noastre, o apucăm în sus, pe muntele propriei noastre Golgote. Știm că peste șase săptămâni vom poposi la picioarele Crucii Domnului și vom deșerta povara ce ne apasă, ca să primim de la El bucuria Învierii.

Începutul a fost greu, pentru că și povara a fost grea. Dar nu am fost singuri. Ne-au însoțit cântările atât de dragi acestei perioade: „Cu noi este Dumnezeu...”, „Doamne al puterilor, fii cu noi...”, formidabila rugăciune a Sfântului Efrem Sirul, care, printre suspinuri de pocăință, ne spune și secretul unui post reușit: „Așa, Doamne, Împărate, dăruiește-mi să-mi văd greșelile mele și să nu osândesc pe fratele meu...”

Dar ne mai însoțește un alt bun prieten: Sfântul Andrei Criteanul. El este autorul unei piese poetice de o rară frumusețe literară și spirituală, Canonul Mare.

„De unde voi începe a plânge faptele vieții mele celei ticăloase? Ce început voi pune acestei tânguiri de acum? Ci, ca un milostiv, dă-mi iertare păcatelor.”

Fiecare duminică a Postului Mare este un popas duhovnicesc de care avem nevoie în urcușul nostru. Ne

oprim, ne odihnim, ne hrănim și plecăm mai departe, cu forțe proaspete. Ne ușurăm de asemenea bagajul păcatelor, prin Taina Spovedaniei. Și am fost plăcut surprins să văd, în aceste săptămâni, familii întregi, părinți și copii, venind sub epitrahilul preotului și primenindu-și sufletele prin mărturisire sinceră.

Astfel, prima duminică a postului s-a numit Duminica Ortodoxiei. Ea amintește de ziua de 11 martie a anului 843, când s-au condamnat public toate erezile printr-o listă care se citea la Sfânta Liturghie, în prima duminică din Postul Mare.

În a doua duminică am poposit și am stat de taină cu Sfântul Grigorie Palama. Ultimul Sfânt Părinte al Bisericii, trăitor în secolul al XIV-lea. El ne-a lăsat o bogată moștenire teologică și a făcut cunoscută rugăciunea „Doamne Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”, cunoscută ca „rugăciunea inimii”, atât de dragă creștinilor ortodocși și mai ales monahilor.

A treia duminică și al treilea popas este închinat Sf. Cruci. Pentru că nu se poate urcuș spre Înviere fără răstignirea pe Cruce. „Ad astra per aspera”, spuneau romanii.

A patra duminică este a Sfântului Ioan Scărarul. Autor al Scării, o scriere de referință în biblioteca oricărui creștin dornic de desăvârșire. Scara este un jurnal de călătorie duhovnicească. Una din exemplele de viață pe care le întâlnește în peregrinările lui, este aceasta:

„Nu voi înceta a vă povesti minunata virtute a bucătarului acelora de acolo (al unei mănăstiri pe care o vizita). Văzându-l pururea meditănd și vărsând lacrimi întru slujba sa, l-am rugat a-mi spune și mie cum s-a învrednicit de un așa har. Silit de mine, îmi răspunse: - Niciodată, zise, n-am cugetat a sluji oamenilor, ci lui Dumnezeu.

Bucătarul acela se raporta la Dumnezeu. Făcea slujba lui, așa neînsemnată în aparență, ca și cum cocea pâine pentru Dumnezeu, nu pentru oameni. Asta îi dădea liniște duhovnicească și hărnicie. Și sunt sigur că din mâinile lui ieșea o pâine gustoasă.

În sfârșit, duminica a cincea, în care ne aflăm, este închinată Cuvioasei Maria Egipteanca. Trăitoare în Egipt, în a doua jumătate a secolului al IV-lea și prima jumătate a secolului al V-lea. A trăit o adolescență și o tinerețe păcătoasă, pentru că a fugit de acasă la numai 12 ani și a trăit în orașul Alexandria o viață de prostituată. Mergea cu bărbați mai mult din dorința păcatului decât pentru bani, pentru că rareori lua bani, trăind mai mult din cerșit sau din torsul inului.

Mergând, însă, într-o zi la Ierusalim, ca să se închine Sfintei Cruci, o forță nevăzută o împiedica să intre în biserică. Atunci, ea a făgăduit Maicii Domnului că, dacă o va ajuta să intre în biserică, va renunța la viața ei de până atunci și își va dedica întreaga ei viață postului și rugăciunii. A stat singură în pustia Iordanului timp de patruzeci și șapte de ani, într-o pocăință cutremurătoare, că devenise foarte slabă, ca o arătare, iar hainele i se tociseră aproape cu desăvârșire. Aici o întâlnește un călugăr, pe nume Zosima, care este uimit de puterea rugăciunii ei și de faptul că știe multe despre el, deși nu îl întâlnise niciodată.

Ea îi va povesti lui Zosima, cum a fost, în primii șaptesprezece ani ai șederii sale în pustie, ispășită cu aduceri aminte ale luxului, hranei îmbelșugate și plăcerilor de odinioară.

Dar îndată lăcrimând și în piept bătându-mă, îmi aduceam aminte de făgăduințele pe care le-am făcut când am ieșit în pustia aceasta și mă duceam cu gândul înaintea icoanei Precuratei Născătoare de Dumnezeu, ajutoarea mea, și înaintea ei plângeam, rugând-o să izgonească de la mine gândurile acelea, ce-mi tulburau ticălosul meu suflet. Iar după ce deajuns plângeam și mă băteam în piept cu osârdie, atunci vedeam o lumină ce mă lumina de pretutindeni și mi se aducea o alinare, care mă scotea din întreitile valuri ale ispitelor.

Zosima o împărtășește, iar cuvioasa îi cere apoi să se revadă peste exact un an, dar în ziua respectivă, o găsește adormită în Domnul și, scris pe nisip, un mesaj în care sfânta îi cerea iertare și îi spunea numele ei, Maria.

Iubiți credincioși,

Viața Sfintei Maria Egipteanca este citită în Postul Mare împreună cu Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul. Și nu întâmplător: dacă Sfântul Andrei Criteanul ne-a transmis „bazele teoretice” ale pocăinței în

acest post, Cuvioasa Maria Egipteanca ne-a învățat și practic adâncimea păcatului și a pocăinței. Citindu-i viața, ne dăm seama că orice revenire de pe calea păcatului e posibilă. Spune avva Alonie, un sfânt părinte din Patericul Egiptean: „De va vrea omul, de dimineață și până seara ajunge la măsura dumnezeiască.”

Îndrăznesc să îi numesc pe Sfântul Andrei Criteanul și pe Sfânta Maria Egipteanca „*dascălii pocăinței*” din Postul Mare. Unul prin duioasele sale versuri, iar cealaltă prin povestea vieții ei.

Să le adresăm, dar, rugăciunile noastre, chemându-i cu pocăință:

Cuvioase Părinte Andreie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi! Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Amin.

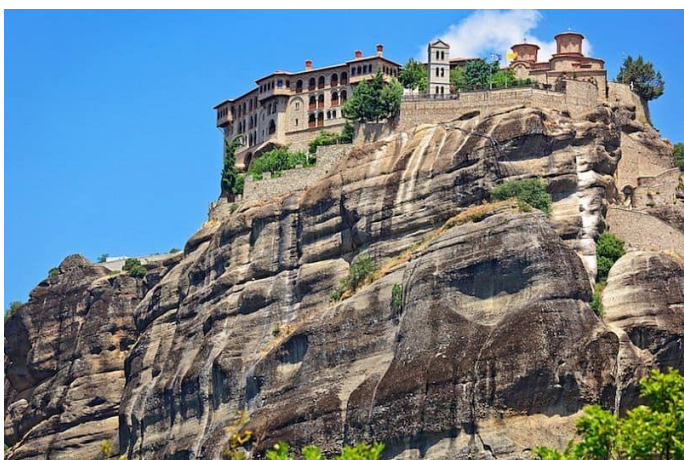
Grafică Angela Faina - Pastel

MĂNĂSTIRILE DE LA METEORA, GRECIA (2) – Angela Faina

Din cele 24 de mănăstiri construite între secolele XI-XV -doar șase mănăstiri sunt încă funcționale în prezent, unele fiind reocupate după o perioadă de abandon: Agios Nikolaos (Sfântul Nicolae), Agios Stefanos (Sfântul Ștefan), Aghia Triada (Sfânta Treime), Marele Meteoron (numită și Mănăstirea Schimbării la față). Aceasta este prima ca mărime și vechime, fiind ocupată în permanență de la începuturile sale. Mai menționăm și mănăstirile Roussanou și Varlaam care se găsesc și ele în zonă și pe care le-am prezentat în articolul trecut. Toate au trecut prin momente de restriște, mai ales în perioada ocupării turcești, când le-a fost amenințată existența.

Cea mai mare și mai veche mănăstire a Meteorei, măreața mănăstire Meteoron este totodată și cea mai înaltă, având mai mult de 615 metri. Fondată de Sfântul Athanasie, ai cărui discipoli au fost capete regale exilate, Meteoron a fost întotdeauna considerată cea mai prestigioasă. Complexul uriaș include mănăstirea măicuțelor, ce datează din secolul al XIV-lea, un muzeu micuț, o cramă și o curte umbrată. Pentru mulți vizitatori, o imagine memorabilă este cea din sacristie, unde sunt așezate craniile celor care au trăit în mănăstire.

Mănăstirea Marele Meteoron, Meteora, Grecia
Imagine luată de pe tuktuk.ro

Mănăstirea Marele Meteoron, Meteora, Grecia
Imagine luată de pe tuktuk.ro

A doua cea mai mare mănăstire din Meteora, Varlaam, ne oferă o imagine despre dificultățile pe care le-au întâmpinat călugării atunci când au construit aceste sanctuare pe stânci. A durat 22 de ani pentru a aduce cu scripetele toate materialele necesare în locul în care avea să înceapă construcția. Scripetele care utiliza un coș din frânghii pentru aprovizionare este prezent azi în muzeu. Până în secolul XX, singura modalitate prin care vizitatorii puteau să ajungă la mănăstire, era să fie ridicați și ei, prin aceleași mijloace, într-un coș din frânghii. Astăzi, 195 de trepte sculptate în piatră duc către vârf. Înăuntru, frescele acoperă pereții capelei principale, incluzând desene ce înfățișează scene ale apocalipsei.

Mănăstirea Varlaam, Meteora, Grecia

Unica mănăstire vizibilă din orașul apropiat Kalambaka, este cea a lui Sf. Ștefan.

Ea fost un loc de pelerinaj încă din secolul al XIV-lea, când împăratul bizantin Andronic Paleologul a vizitat și finanțat biserica originală. Construită în anul 1500, biserica adăpostește în prezent craniul Sfântului Charalambos, despre care se crede că ar avea puteri vindecătoare. Mănăstirea a suferit daune serioase în secolul XX: a fost bombardată în timpul celui de-al Doilea Război Mondial de către germani în timp ce mai multe fresce au fost deteriorate de către comuniști în perioada Războiului civil din Grecia. Mănăstirea a fost practic abandonată până în anul 1961, când a devenit un lăcaș pentru călugărițe. Sala de mese care datează din secolul al XV-lea a fost transformată într-un muzeu, în care sunt expuse robe fin brodate și tapiserii. Drumul către mănăstire este considerabil ușurat de un pod care face legătura cu drumul principal. Măicuțele întâmpină vizitatorii și, uneori, îi îmbie cu broderii manufacturate.

Mănăstirea Sf. Ștefan, Meteora, Grecia
Imagine luată de pe tuktuk.ro

Mănăstirea Sfintei Treimi, Meteora, Grecia
Imagine luată de pe tuktuk.ro

Mănăstirea Sfintei Treimi este probabil cea mai ușor de recunoscut dintre toate mănăstirile aflate la Meteora. Situată pe vârful unei culmi singuratică, este o adevărată provocare pentru vizitatori. Din parcare, aceștia coboară 140 de trepte până la o râpă, apoi urcă alte 140 de trepte pentru a ajunge la mănăstire. Deși dificil, acest traseu merită efortul. Datorită camerelor sale boltite, frescelor restaurate complet în secolul al XVII-lea și priveliștilor minunate, Mănăstirea Sfintei Treimi răsplătește vizitatorii printr-o experiență ce nu poate fi uitată curând.

Fiind în vizită la Meteora, am reușit să immortalizez o imagine cu un portal deosebit de frumos al unei mănăstiri, impresionată fiind de istoricul acestor lăcașuri de cult construite pe piscuri înalte și în condiții și timpuri foarte dificile, de mare încercare.

Determinarea călugărilor de a menține vie religia ortodoxă în perioada atât de dificilă a ocupației turce de sute de ani, regim care dorea cu orice preț să ștergă din sufletul grecilor creștinismul, a fost cu adevărat un miracol.

Angela Faina – Pictură

ROMANȚA... QUO VADIS? Viorica Petruț Baetu

Zi mohorâtă de iarnă în plină pandemie. Dar iată și o rază de soare: astăzi am primit, de la o prietenă virtuală, o invitație la vizitarea unui muzeu din România, în mod virtual, se înțelege. Muzeul Casa Romanței din Târgoviște. Muzeul există în mod real.

Romanța – un gen muzical atât de cunoscut și de des ascultat în alte vremuri, când trăiam acolo, în spațiul său geografic, dar cu care nu am rezonat niciodată. Îmi aduc aminte de Ioana Radu sau Gică Petrescu, de vocile lor, de temele textelor lor preferate – Ioana Radu liric dramatică, cu o voce modulată, gravă (am asociat-o mereu cu Amalia Rodriguez), pe Gică Petrescu mi-l amintesc pentru cântecele de lume/pahar, mai ales. Cunoșteam Festivalul Crizantema de aur, dar un muzeu, la asta nu m-am gândit.

Astfel ne-am întâlnit online câțiva iubitori de cultură, de muzică, de muzee. Toți suntem curioși să aflăm cum se prezintă muzeul și cum va fi vizita la muzeu. Nu mă așteptam la nimic impresionant, dar aveam presimțirea că va fi totuși ceva interesant, altfel Daniela nu ar fi inițiat și organizat această vizită.

Încă din primele minute, după prezentări, mi-am dat seama că nu voi regreta timpul petrecut la muzeu. Tânărul custode al muzeului, Andrei Vasiliu, este fiul fondatorilor muzeului: cunoscuta actriță și interpretă de muzică ușoară, Alina Mavrodin Vasiliu și jurnalistul Teodor Vasiliu. Cu o voce plăcută, pe un ton profesional, ne introduce în lumea romanței, domeniu în care avem, toți cei din grup, nevoie de un cadru informativ de bază. Aflăm astfel că: *Muzeul „Casa Romanței” din Târgoviște, unic în România, funcționează sub patronajul Federației Europene a Asociațiilor și Cluburilor pentru UNESCO, în structura Complexului Național Muzeal „Curtea Domnească” Târgoviște, aflat în subordinea Consiliului Județean Dâmbovița. Și de asemenea că romanța este un gen muzical de patrimoniu al culturii naționale și al Festivalului Național de Romanțe „Crizantema de aur” - cel mai longeviv eveniment muzical din România, desfășurat anual, încă din 1968, fără întrerupere*¹

Intrăm într-un spațiu luminos, elegant, cu lambriuri, cadre de uși înalte, arcuite, mobilat cu rafinament cu piese sculptate, o adevărată încântare. Pentru a explica, reamintesc că muzeul funcționează în structura Complexului Național Muzeal „Curtea Domnească”. Încăperile sunt „tapetate” cu fotografii, tablouri, afișe, toate organizate cronologic, urmărind evoluția genului muzical de la origini până în prezent. Ansamblul degajă calm,

armonie, bun gust – încerc să-mi imaginez tihna care inundă ființa vizitatorului în spațiul real (în mintea mea, nimic nu se compară cu realul).

Muzeul este unic în genul lui în România, dar și în lume; ni se spune că mai există trei muzee similare: al *fado*-ului în Portugalia, al *jazz*-ului și altul al *rock'n roll*-ului în Statele Unite ale Americii.

Romanța este un gen muzical specific românesc. Originile ei merg departe în timp și spațiu geografic, începând în Spania medievală, răspândindu-se în restul Europei, prin cântecele menestrelilor sub apelația de *romansero*, semnificând cântec. Prin lirismul și tematica sa, romanța populară se înrudește și cu doina dar precursorul romanței, existent pe teritoriul românesc începând din secolul al XVII-lea și sfârșind în secolul al XIX-lea, este cântecul de lume (Diana Văluță-Cioinac – *Repere din istoria romanței de circulație folclorică*).

Ghidul nostru, dl Andrei Vasiliu, se oprește o clipă la cântecele de lume ca să ne atragă atenția asupra colecției compuse de Anton Pann, cu intenția de a pune în evidență cântecul intitulat „*Din sânul maicii mele*”, pe versurile lui Grigore Alexandrescu (poet târgoviștean), a cărui linie melodică este preluată în 1848 de către Andrei Mureșanu pentru poezia sa, „*Un răsunet*”, viitorul imn național, „*Deșteaptă-te române!*”. Dl Vasiliu ne face chiar o demonstrație, ne cântă o strofă din cântecul compus de Anton Pann, asemănarea este evidentă. *Este o informație extrem de prețioasă faptul că romanța românească se află în geneza imnului național al României*, a spus dna Alina Mavrodin Vasiliu, cu ocazia concertului de la Constanța din 2018. Documentul „*Romanța... imnului național*” este unul din nenumăratele documente, partituri, instrumente muzicale sau obiecte care au aparținut unor celebrități ale genului și care se află astăzi la loc de onoare, în colecția muzeului.

Dar romanța a evoluat de la gen liric popular la gen muzical cult, preluând versurile clasicilor poeziei românești – începând cu temele erotice sau legendar istorice al lui Dimitrie Bolintineanu sau C. A. Rosetti –, își face loc în saloanele caselor bogate, dar și în colecțiile pentru pian ale unor muzicieni de prestigiu, cum ar fi C. Miculi, fost elev al celebrului compozitor Frederic Chopin.

Popularitatea mereu crescândă a romanței în rândul publicului intelectual îi deschide drumul spre scena teatrului de varietăți. Creațiile marilor poeți V. Alecsandri, M. Eminescu, G. Coșbuc, O. Goga, puse pe note de compozitori de renume, de la Alexandru Flechtenmacher până la George Enescu, cât și influența muzicii de operă

marchează un real salt calitativ în evoluția romanței ca gen muzical.

Secolul XX va deveni perioada de glorie a romanței clasice; nu mai puțin de 250 de compozitori vor compune piese de neuitat. Începând cu Ionel Fernic (compozitor, scriitor, aviator), considerat părintele romanței, se poate continua cu numele bine cunoscute ale lui Ion Vasiliu sau Henri Mălineanu. Soliști de operă sau de muzică ușoară, acompaniați de orchestre conduse de dirijori cu renume se dedică *Doamnei Romanțe*, regina sufletului. Publicul asaltează sălile Festivalului *Crizantema de aur*, cu invitații săi de onoare, cu invitați străini care cântă romanțe în limba română – romanța se cântă numai în limba română – și care le vor purta cu ei pe alte meleaguri.

S-a spus despre romanță că este o extensie a sufletului de român, că ea exprimă dorul și nevoia de iubire din sufletul nostru, bucuriile, dezamăgirile și speranțele pe care le simțim în cursul vieții, spune Teodor Seran în articolul său, *Romanța, Regina sufletului*. Și tot el afirmă: *Ceea ce este surprinzător și unic este exprimarea exhaustiv pozitivă a tuturor sentimentelor, neexistând vreodată romanță care să exprime ură, decepție sau înverșunare*. Un gen muzical nobil. Dar, cu toate acestea, secolul XXI a venit cu alte gusturi și romanța se vede detronată de un gen muzical lipicios și mieunător: **manelele**, constată cu tristețe același Teodor Seran în eseul său.²

Se pare astfel că asistăm la ultimele zbateri, la cântecul de lebadă al romanței, gen muzical de o rară frumusețe și sensibilitate. Ea nu va mai putea fi readusă pe pedestalul glorios al popularității de acum o jumătate de veac. Dar eforturile ultimilor profesioniști și iubitori de romanțe nu o vor lăsa să se prăvălească în prăpastia uitării. Iată deci un pas însemnat pe drumul ne-uitării, Muzeul *Casa Romanței* din Târgoviște cu sutele de exponate, pe care nu le-am menționat aici, lăsându-vă plăcerea de a le descoperi.

O vizită impresionantă, de neuitat. O vizită care a trezit interesul tuturor participanților: odată ora dedicată călătoriei încheiată, nimeni nu dădea semne de plecare, aveam toți comentarii, întrebări, o vorbă de spus. Entuziasmată, scriitoarea Elena Buică nu mai conținește cu laudele la adresa spațiului muzeului, exponatelor, calității limbajului prezentării. Artistul sculptor Cătălin Domnițeanu este interesat să știe ce alt impact a mai avut romanța, în afara faptului de necontestat că a contribuit la culturalizarea poporului și la unitatea limbii, fiind cântată pe versuri de poeți români. Scriitoarea și ziarista Daniela Apostoaie admiră efortul și dedicația fondatorilor muzeului, care au căutat și au reușit să reunească atâtea exponate originale, de o valoare culturală inestimabilă și dorește să știe cu ce s-ar putea contribui în continuare la succesul acestei minunate realizări. Cineastul, traducătorul și poetul Codruț Miron își exprimă speranța că tineretul va simți nevoia să-și cânte dorul și speranțele odată cu vârsta, când inevitabil va încolți în suflet nostalgia. Iar eu mi-am propus să mă documentez, să aflu povestea romanței, a

evoluției ei – și, la următoarea călătorie în țară, să trec prin Târgoviște și să petrec o după-amiază la muzeu, să respir parfumul romanței.

Voi încheia acest voiaj în lumea romanței parafrazând un citat găsit într-o cronică muzicală făcută de celebrul eseist, critic literar și filozof francez, Roland Barthes, la începutul carierei sale, unde spunea că frumusețea unei societăți este direct legată de propagarea operelor marilor creatori în căminele și viața de toate zilele a membrilor ei. Ori, romanța este genul muzical care a intrat în casele oamenilor, înfrumusețând viața și sufletele românilor timp de mai bine de două secole. Iată impactul cel mai important al romanței asupra societății românești, urma de neșters pe care o lasă.

M-am bucurat de o companie aleasă, chiar dacă online, într-o călătorie interesantă, fie ea și virtuală, care m-a îmbogățit sufletește și intelectual. Un cadou neașteptat. Acum, când Covidul – această catastrofă care a lovit întreaga planetă – ne distanțează, romanța ne-a reunit, ne-a bucurat, ne-a dăruit speranță. Și a adus o oră de *bunătate* (una din temele revistei *Dilema veche*) în viața micului nostru grup.

NOTE:

1. <https://www.facebook.com/muzeulcasaromanței/>
2. Sublinierile aparțin autorului citatului.

Situl Casa Romanței - Târgoviște, captură ecran
(<https://muzeu-dambovitene.ro/muzeu/casa-romanței/>)

PROIECTUL DE LA CASA ROMÂNĂ – „ROMÂNIE PLAI DE DOR”

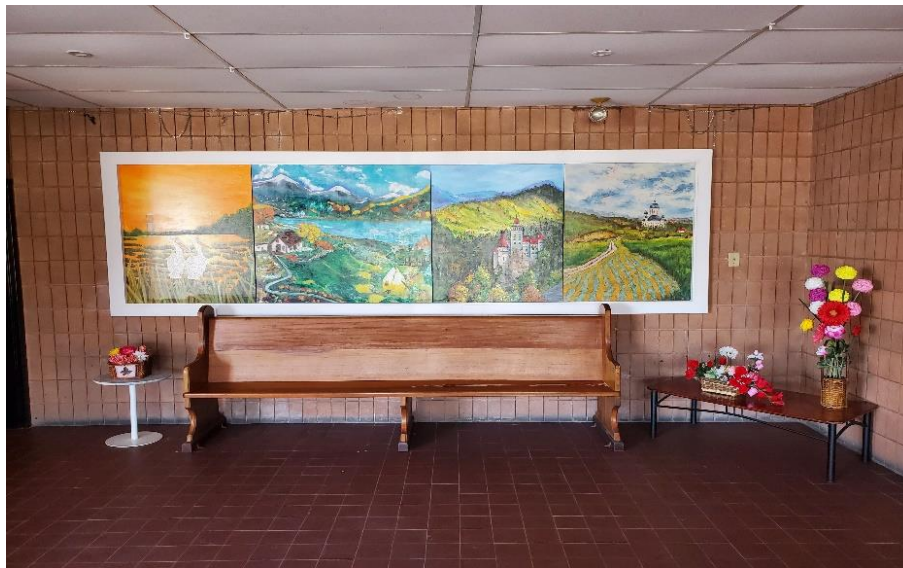
Rodica Vinca

Uniunea Artiștilor plastici și muzicieni români din Canada, (UAPMR Ca) a luat ființă ca organizație non profit, în data de 5 noiembrie 2022. Organizația își propune ca obiectiv principal, promovarea artiștilor români (artiști plastici, sculptori și muzicieni), de asemenea și inițierea de proiecte de viitor în care să fie antrenati copii și adulți din comunitate în scopul promovării artei românești, a tradițiilor noastre, a istoriei poporului român. Cu aceasta ocazie, la Casa Română de pe lângă Biserica Buna Vestire a avut loc expoziția de artă plastică și sculptură „Acorduri de toamnă” care a reunit 11 artiști plastici și un sculptor de origine română. Expoziția a fost un adevărat succes, am avut un public destul de numeros, care s-a perindat în toate cele trei zile, iar impresiile vizitatorilor au fost din cele mai favorabile. După acest eveniment a urmat Proiectul „România plai de dor” - ca prim proiect al Uniunii, fiind conceput și realizat într-un termen relativ scurt (aproximativ o lună de zile). Tema pe care am propus-o a fost în intenția de a prezenta câteva imagini din țara noastră, și în acest scop ne-am mobilizat 4 artiști plastici (Anca Ciupitu, Maggie Romanovici, Rodica Vinca și Lavi Picu). Fiecare artist a realizat o pictură pe dimensiuni 36x48 iar mie mi-a revenit cea de 48x48, acestea înfățișând imagini reprezentative din România: Biserica din satul românesc cu turlele ei semețe, Castelul Bran un adevărat simbol, Valea Muntelui din Neamț cu satele așezate pe blândeșerpiuri ale dealurilor cu câpițe, și Delta Dunării, cea continuu plină de mister.

S-a lucrat intens și am reușit să inaugurăm aceste picturi pe care le-am donat Casei române, cu ocazia Crăciunului. Foarte impresionantă a fost binecuvântarea părintelui Liviu Alexandrescu, care s-a produs de ziua lui

Mihai Eminescu pe 15 ianuarie a acestui an. Fiecare artist a dorit să immortalizeze o frântură din locul de unde vine fiecare, un popas de suflet, ca un dor nestăvilit după ceea ce a rămas în urma fiecăruia din noi.

Anca Ciupitu autoarea primei picturi care înfățișează biserica românească la poalele unui deal afirma că „citisem undeva că „dor” e un cuvânt specific românesc, greu traducibil în mod fidel în alte limbi. Mă gândesc că arta este un limbaj care transcende graiul, căci dorul se poate simți prin cântec, dans sau pictură. Consider că acest proiect ce constă în pictarea unui cvadriptic despre România este o mare ocazie de a lucra pentru Dumnezeu”. Artista spune că realizând această pictură, gândurile i-au zburat la toate frumusețile pe care le-a gustat cu nonșalanță în tinerețe și pe care le-a lăsat în „depozitul sufletului”, unde comorile își

asteaptă cuminți timpul potrivit.

Autoarea picturii Castelului Bran - Maggie Romanovici, consideră că acest proiect a venit spontan și ne-am constituit o echipă entuziastă că să-l realizăm „Castelul Bran, un alt colț de rai românesc pe care am vrut să-l reprezentăm a dus cu gândul la anii copilăriei - a fost primul castel care l-am vizitat în viața mea” afirmă artista . „Mintea fragedă a copilăriei l-a populat cu prinți și prințese, lumini strălucitoare, a imaginat mistere și a adus pe coridoare și în turnuri toate personajele din cărțile de povești”. Maggie Romanovici declară că i-a fost dat să-și reîmprospăteze amintirea Castelului Bran în fiecare an școlar întrucât romanul gotic „Dracula” al scriitorului irlandez Bram Stoker(care nu a fost niciodată în România) făcea parte din programa de predare a limbii engleze la școala secundară unde era profesoară și unde cu multă mândrie națională și plăcere explica elevilor geografia locurilor pe harta României, istoria castelului, personalitatea

domnitorului Vlad Țepeș, contextul istoric, cruzimea epocii medievale. „Amintirile mă copleșeau, le-am dezvăluit fără ezitare în fața elevilor”. Alegerea Castelului Bran, un colț al României care a urmărit-o toată viața după cum afirmă autoarea picturii, a venit de la sine.

În ce mă privește, (Rodica Vinca) am dorit să pun pe pânză satul românesc pe care eu îl consider făptura noastră neprihănită de dincolo de vremuri. Când am ales titlul acestui proiect, gândurile mi-au zburat la plaiurile Moldovei, la locul unde m-am născut, la dorul de acele meleaguri magice pentru mine, imagini de neînlocuit în sufletul meu. Ținutul Neamțului, Valea Muntelui oferă priveliști minunate, dealurile și văile pline de flori, pădurile seculare și lacul, „lacul codrilor albaștri” al lui Eminescu. Imaginea pe care am ales să o înfățișez este una foarte dragă mie, muntele, pădurea, lacul, casele risipite și căpița de fân, toate sunt în sufletul meu, simboluri permanente a ceea ce suntem în esența noastră. Aș fi vrut să redau și cântecul ciocârliei peste codrii pământului dar las privitorul să-l audă în contemplarea tihnită a imaginii.

Delta Dunării, o „terra incognita” în reprezentarea artistei Lavi Picu ca o frântură de fapt din Deltă, un peisaj de la Sulina, acest bogat teritoriu al României. Artista consideră că Delta este un „oximoron, un magnet, un echilibru morfo-dinamic ce mă atrage și mă ajută să mă regăsesc, să mă redefinesc. Este cel mai bogat teritoriu al României și nu doar simbolic. Este un ținut exotic cu locuri de explorat ca niște bijuterii ascunse, cunoscute doar de localnici. Acolo, vremurile se petrec într-un alt ritm și fiecare vizită îți dă senzația de întoarcere în timp”.

Am inițiat acest proiect din dorința ca anul 2022, cel în care a luat ființă UAPMR Ca, să fie marcat de această frumoasă realizare cu 4 imagini din țara noastră natală, iar entuziasmul celor trei pictorițe care mi s-au alăturat a făcut să reușim să finalizăm lucrarea în mai puțin de o lună.

Am dăruit aceste imagini de suflet ale românilor, Casei Române din Montreal pe care o dorim reprezentativă în ceea ce suntem ca popor, care oricât de departe ar fi de țară, nu-și uită rădăcinile.

PANTELIMON HALIPPA, MILITANT PENTRU AFIRMAREA SPIRITULUI ROMÂNESC ÎN BASARABIA ȘI PENTRU UNIREA BASARABIEI CU ROMÂNIA

Dr. Maria Elena Nedea și
Dr. Constantin Nedea

Pantelimon (Pan) Halippa s-a născut în anul 1883 în satul Cubolta, ținutul Soroca, într-o familie de preoți. A fost fiul dascălului de biserică Nicolae Halippa și al Paraschivei Halippa, fiica preotului din Vozdu, Soroca.

Tatăl său a fost contra rusificării bisericii și a trebuit să-și părăsească slujba.

A urmat școala primară în satul natal, Cubolta, apoi cursurile Școlii Spirituale din Edineț și ale Seminarului Teologic din Chișinău, unde fratele său Vasile era subinspector. După absolvirea seminarului în 1904, se înscrie la Facultatea de Științe Naturale a Universității din Dorpat (în prezent Tartu, Republica Estonia), pe care n-a terminat-o din cauza izbucnirii revoluției ruse din 1905-1907.

Se înscrie în organizația Partidului Socialist Revoluționar, ia parte la revolta studenților din 1905 și la organizarea Ligii Țăranilor. Ca urmare, este exclus din Universitate, este arestat și închis în închisorile Butârca (Moscova) și Lukianovka (Kiev), după care, ca „organizator de grevă” este trimis la Chișinău, unde se află sub supravegherea poliției.

În 1906 pleacă la Moscova ca delegat al țăranimii basarabene la Congresul Uniunii Țăranilor din Rusia.

Pantelimon Halippa considera că nu este suficient să se răstoarne țarismul, fiind necesar ca toate forțele materiale și spirituale să fie mobilizate pentru prosperitatea poporului.

După cum menționează istoricul basarabean Iurie Colesnic, „în 1905-1906, Pan Halippa este cunoscut ca agitator naționalist moldovean”.

În 1905 existau în Basarabia trei curente politice românești: unul național-democrat, reprezentat de avocatul Emil Gavriluță și Ion Pelivan, al doilea pur național, condus de Paul Gore și Pavel Dicescu și al treilea, reprezentat de Pan Halippa, cu orientare națională și socialist radicală.

Avocatul Gavriluță a contribuit la editarea ziarului „Basarabia”, prima publicație în limba română apărută la Chișinău, dar tipărit cu caractere chirilice. Pentru articolul lui Halippa „Liga țăranilor și stăpânirea”, Emil Gavriluță, în calitate de director al ziarului, a fost dat în judecată.

Deoarece semna articolele cele mai radicale, Pan Halippa era urmărit de autoritățile țariste, poliția

confiscând mai multe numere ale ziarului. Într-un articol publicat, răspunde la întrebarea: „*Ce așteptăm noi de la anul 1907?*”: „*pământ, drepturi politice și naționale, limba română în învățământ, biserică, justiție și, bineînțeles, autonomie pentru Basarabia*”.

În paginile ziarului a fost tipărit imnul „*Deșteaptă-te române*”.

Deși publicația *Basarabia* a apărut numai câteva luni, aceasta a avut o importanță deosebită în istoria mișcării naționale a teritoriului dintre Prut și Nistru.

În anii 1905 și 1906 Halippa înființează și participă la numeroase cercuri și întruniri muncitorești clandestine la Chișinău, Soroca și Tighina.

În toamna anului 1908 se refugiază la Iași, unde se înscrie la Facultatea de Litere și Filozofie, secția istorie și geografie, ale cărei cursuri le-a urmat între 1908 și 1912. În această perioadă a colaborat la revista „*Viața românească*”, având rubrica permanentă „*Scrisori din Basarabia*”. Cu această ocazie ia legătura cu Gherea, Arbore, I. C. Frimu și cu Spiru Haret.

Pan Halippa menționează: „*În cercurile politice, am avut prilej, prin răposatul C. Stere - un mare prieten al meu - să fac legături cu oameni de la care am înțeles mult și din metodele politice practice. Astfel, prin C. Stere, am făcut cunoștința marelui om al școlii românești Spiru Haret, îndemnul căruia a contrabalansat invitația profesorului meu P. Rășcanu de a rămâne la Iași, spre a mă pregăti pentru cariera universitară*”.

În 1908 a tipărit la Chișinău prima carte literară din Basarabia „*Pilde și povețe*”, iar în 1912 lucrarea „*Basarabia schiță geografică*”.

În perioada șederii în România, a cunoscut pe George Coșbuc, Octavian Goga și Petre-Constantinescu-Iași.

În 1913, după absolvirea Universității din Iași, Pantelimon Halippa revine la Chișinău, unde publică cu Nicolae Alexandri și cu ajutorul boierului Vasile Stroescu, ziarul „*Cuvânt Moldovenesc*”, mai târziu devenind și directorul publicației. Despre aceasta, „*Viața Basarabiei*” nota: „*Este singura publicație săptămânală din Basarabia pentru poporul de jos care apare cu intenția de a-l cultiva, în sensul adevărat al cuvântului. Nimeni nu se poate îndoi de această bună intenție și nimeni nu poate tăgădui meritul acestei gazete culturale românești pentru poporul basarabean*”.

Pentru editarea „*Cuvântului Moldovenesc*”, Halippa ia legătura cu Nicolae Iorga, căruia îi cere sprijinul, deși se opunea la o posibilă alianță a României cu Antanta - adică cu Rusia -, considerând că Rusia reprezintă un pericol mai mare decât Puterile Centrale.

Înființarea ziarului „*Cuvânt Moldovenesc*” constituie cea mai importantă realizare a lui Pan Halippa până la constituirea Sfatului Țării. Ziarul vrea să-i slujească pe „*toți știutorii graiului românesc cu articole conducătoare în*

toate domeniile vieții obștești și cu știri informative” și a angrenat politic în deșteptarea Moldovei, urmărind „*combaterea marilor proprietari și a speculei*”.

În luna iunie 1917 Halippa a mers la Petrograd, la Palatul Tauridei, unde a participat ca deputat al Basarabiei la primul congres al sovietelor. Conform memoriilor sale, era „*chemat de urgență să raporteze în problema naționalizării învățământului din Basarabia*”.

Halippa a avut posibilitatea de a explica fruntașilor politici din Rusia întâlniți la congres poziția românilor din Basarabia în privința puterii și a problemei școlare.

Astfel, el a fost în audiență pentru dobândirea autonomiei pentru Basarabia la Kerenski, ministru de interne al guvernului provizoriu Axentiev, dar audiența nu și-a atins scopul.

În decursul întâlnirii cu Kerenski, îi explică acestuia necesitatea învățământului în limba română și importanța de a aduce profesori din România. După cum povestește Halippa, Kerenski nu agreează ideea și amenință că deputații din Moldova – probabil filo-ruși vor vota împotriva.

La congresul sovietelor s-a întâlnit de mai multe ori cu Leon Troțki (Leon David Bronstein), un descendent al unei familii de evrei din târgul Telenești. Halippa, care nu a apreciat răspunsul lui Kerenski „*că guvernul n-are timp să se ocupe de chestiuni mărunte*” ca aceasta a moldovenilor din Basarabia și Transnistria, a discutat această problemă la o ședință a secției minorităților din congres, dar nu a obținut nici un răspuns favorabil.

Troțki l-a sfătuit să aibă o întâlnire cu Vladimir Lenin, viitorul conducător al Rusiei, care trăia în ilegalitate, fiind urmărit de Guvernul Provizoriu.

Cu această ocazie, Halippa a discutat cu Lenin problema autodeterminării Moldovei dintre Prut și Nistru. El s-a plâns lui Lenin că Guvernul Kerenski nu dă ajutoare Basarabiei pentru a se deschide anul de învățământ în limba națională a populației Basarabiei și nu le restituie datoriile împrumutate de Basarabia pentru Rusia.

Lenin le-a comunicat basarabenilor: „*Nu vă pierdeți vremea zadarnic pe aici, că nimeni nu vă dă nimic. Guvernul Kerenski este pe poziția de a cădea, nu are bani nici pentru frontul de luptă, dar să vă mai dea ajutor, sau să vă și restituie datoriile - este exclus*”.

În ceea ce privește deschiderea anului școlar de învățământ, adresați-vă României de acolo, care vă poate ajuta în toate problemele voastre - și cu cadre didactice și cu manuale școlare”.

Lenin a considerat că problema învățământului românesc din Moldova este în strânsă legătură cu problema autodeterminării naționale.

Despre această întâlnire Halippa relatează următoarele în publicația *Amintiri și vederi din trecut*: „*Când i-am expus lui V. Lenin problema moldovenilor, el, ca un om cu*

Pantelimon Halippa

judecată logică și dreaptă, a spus limpede că revoluția socialistă nu-i făcută pentru a întrona un alt imperialism în locul celui țarist, că mai trebuie să facem cum ne dictează conștiința națională și interesul politic, dar să lucrăm prin Sfatul Țării, unde să fie prezent poporul înarmat, țărâimea, muncitorimea și sfaturile județene și orășenești, chemate să organizeze administrația gospodărească a provinciei noastre”.

Ulterior Pan Halippa a afirmat că declarațiile lui Lenin nu au fost sincere, deoarece Sfatul Țării creat în 1917 a avut mari probleme cu elementele bolșevice militare de la Odessa și cu autoritățile revoluționare ucrainene. Astfel, între noiembrie 1917 - ianuarie 1918, bande „*revoluționare*” care se opuneau autonomiei Basarabiei, provoacă dezordine în Basarabia, asasinând unii fruntași naționali moldoveni.

Trebuie remarcat că Halippa, Troțki și Lenin au fost membri ai lojelor masonice. Halippa a fost inițiat la Iași în 1913, iar apoi a devenit membru al Lojei „*Libertatea*” din Chișinău. În 1925 făcea parte din Comisia de relații externe a Marii Lojii Naționale din România, îndeplinind funcția de garant de amicitie a Supremului Consiliu de grad 33.

Lenin a fost inițiat la Paris în 1914 la Loja „*Uniunea din Belleville*”, iar Troțki a fost membru al Lojei din New-York, „*Libertatea*”.

Se poate trage concluzia că „*frații în masonerie*” s-au ajutat, respectând astfel regulile interne ale Lojilor.

În discursul său la Congresul Militarilor Moldoveni din 20 octombrie 1917, la Chișinău, Halippa a rostit: „*Vrăjmașii noștri stau la hotare - vrăjmași cât frunză și iarbă, la spatele nostru și înăuntrul țării noastre, dar cel mai mare dușman este în mijlocul nostru. Acesta este Neunirea. Frații mei! Biruiți acest strașnic dușman și noi vom birui*”.

La acest Congres se aude lozinca: „*Să trăiască Basarabia autonomă*”.

Pan Halippa a fost ales în Biroul pentru organizarea Sfatului Țării ale cărei lucrări au început pe 21 noiembrie. Cu această ocazie s-a desfășurat cea mai mare manifestație ce avusese loc până atunci pe teritoriul Basarabiei, la care au luat parte și reprezentanți ai transilvănenilor.

În cuvântarea sa, el menționează: „*Întâiul Congres ostășesc moldovenesc a hotărât ca pentru o cârmuire a Basarabiei, în cel mai scurt timp, să alcătuiască Sfatul Țării*” și lansează lozinca:

„*Trăiască Basarabia liberă în Republica Rusească Democratică Federativă !*”.

Reprezentanții Partidului Socialiștilor Revoluționari, Partidului Socialist Democrat Muncitoresc Rus și Partidul Evreilor și-au dat acordul.

Ca rezultat, s-a declarat Basarabia ca Republica Democratică Moldovenească Autonomă, s-a aprobat un program în 12 puncte și s-a format un Consiliu al Directorilor Generali, care urma să conducă Basarabia.

Se pare însă că întâlnirea cu Lenin i-a salvat viața lui Halippa. În 1952 sovieticii l-au adus din închisoarea românească Sighet din Sighetu Marmăției în închisoarea K.G.B. din Chișinău, cu scopul de a fi condamnat la moarte.

Cu ocazia interogatoriului (dosar nr. 6253, 26 martie 1952 - 30 aprilie 1952) Halippa a comunicat că l-a cunoscut și s-a întâlnit cu Lenin. În consecință s-a decis să se renunțe la această condamnare, sovieticii fiind convingși că el va muri în Gulag de la Nord.

Autoritățile sovietice doreau ca Halippa să confirme că Unirea Basarabiei cu România a fost ilegală, fiind încălcat dreptul internațional, sub amenințarea armatei române, coruperea deputaților și alte însinuări. Halippa însă a replicat că Unirea nu a fost o lovitură de culise, o înțelegere a unor grupe de stat, ci o alegere conștientă a intelectualilor și fruntașilor basarabeni, care au înțeles mesajul lui Lenin cu privire la dreptul la autodeterminare.

Pan Halippa și toți cei 86 deputați ai Sfatului Țării au demonstrat legalitatea actului Unirii. Primele alegeri cu vot universal, care au fost un veritabil plebiscit, au dat deputați și senatori, care împreună cu aleșii României, Bucovinei și Transilvaniei au ratificat actul Unirii.

În lucrarea „*Amintiri și vederi din trecut*” Halippa menționează: „*Personal nu am a-mi reproșa nimic din nedreptățile care s-au produs și se produc în viața statelor. Am fost și rămân credincios formulei date de V. Lenin, care ne-a recomandat să lucrăm „cum ne dictează conștiința națională și interesul politic al poporului”. În Parlamentul României mereu am fost apostrofat că sunt un bolșevic, în campanii electorale am fost și sechestrat și maltratat, dar eu rămân la convingerea că poporul român are dreptul să-și trăiască viața liber și ca națiune a dat și poate să deie culturii și civilizației mondiale un grăunte prețios de muncă și creațiune, dar pentru aceasta trebuie să fie liber și cu forțele unite*”.

Pantelimon Halippa a militat fără întrerupere în scrierile sale pentru unirea Basarabiei cu România. În 1918 a fost ales vicepreședinte al Sfatului Țării (parlamentul Republicii Democratice Moldovenești) și președinte al ședinței din 27 martie 1918, când s-a votat Unirea Basarabiei cu România, fără condiții. Halippa a prezidat comisia agrară, iar legea naționalizării pământului și împrumutarea țărănilor au fost votate în luna noiembrie 1918.

La 15 octombrie 1918 este ales membru corespondent al Academiei Române.

Regele Ferdinand a primit delegația Sfatului Țării având pe Ion Inculeț președinte și pe Pan Halippa vicepreședinte. Trebuie menționat că Halippa a dovedit maturitate politică atunci când, fiind în fruntea Partidului Național Moldovenesc, care era cea mai importantă formațiune din Sfatul Țării, a cedat funcția de președinte la care aspira socialistul Inculeț, în scopul de a atrage majoritatea deputaților să voteze cu patria mamă.

La Iași a avut loc o manifestație populară la care a participat și Halippa și cu această ocazie a fost felicitat, printre alții, de Nicolae Iorga și Petre Constantinescu-Iași.

Nicolae Iorga îi scria: „*Acelui care de mult era sufletul Sfatului și unul din sufletele țării îi recunosc, la recunoașterea președinției sale, de fapt, spor pentru democrația națională*”.

Petre Constantinescu-Iași l-a felicitat tot în scris: „*Cele mai calde felicitări din partea fostului tău camarad de universitate la Iași și tovarăș de idei pentru împlinirea idealului căruia ți-ai închinat viața: Basarabia democratică lipită de patria mamă*”.

Statul român l-a decorat cu ordinele –*Ferdinand I* în grad de Mare Ofițer, *Coroana României* în grad de Mare Cruce, *Serviciul Credincios* în grad de Comandor și cu medaliile *Crucea de Război*, *Peleş*, ș.a.

Halippa a participat de asemenea și la adunările de la Cernăuți (28 noiembrie 1918) și de la Alba-Iulia (1 decembrie 1918), care au proclamat unirea Bucovinei și, respectiv, românilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș cu România.

În anul 1921, a publicat la Editura „*Vieții Românești*” din Iași, volumul de poezii „*Flori de pârlomagă*”, cu o prefață elogioasă semnată de Mihail Sadoveanu. Acesta scria: „*Deși și-a făcut studiile la universitatea ieșeană, cunoscutul luptător pentru dezrobirea Basarabiei a rămas totuși moldoveanul ruginit de la Nistru, ridicându-se și dezvoltându-se potrivit nevoilor sufletești ale necăjitului norod, rupt de un veac din trupul românismului. Deși adăpat la literatura noastră nouă, deși de timpuriu familiarizat cu marea literatură rusă, Pan Halippa nu porcede nici de la Eminescu, nici de la Coșbuc, nici de la Pușkin, nici de la Lermontov. Poetul „Florilor de pârlomagă” este un produs deosebit al obijduitei Basarabii. El se ridică prin propriile mijloace, în armonie cu începuturile de cultură ale moldovenilor de peste Prut și cu nevoile lor sufletești. El este pentru Basarabia ceea ce au fost pentru Moldova și pentru Muntenia poezii renașterii noastre dinainte de M. Eminescu*”.

Pan Halippa a scris peste 280 poezii, articole, schițe, traduceri, memorii și studii istorice. Printre acestea sunt menționate „*Bessarablă doprisoedinenlă k Rossi*” (Chișinău, 1914), „*Basarabia sub împăratul Aleksandru I (1812-1825)*” (Chișinău, 1914), „*Flori de pârlomagă*” (Iași, 1921), „*Bogdan Petriceicu Hașdeu*” (Chișinău, 1939), „*Calvarul românilor basarabeni și bucovineni. Documente*” (București, 1974).

Postum, i s-a publicat în revista „*Patrimoniul*” din Chișinău „*Povestea vieții mele*” (1990) și un volum de publicistică (2001). Tot postum, în colaborare cu Moraru Anatolie, i-a apărut cartea „*Testament pentru urmași. Mărturii și documente*” (1991).

Halippa povestește că, fiind student la Iași, fiind solicitat de colegi să contribuie la programul artistic a unei serbări, a compus un monolog pe care l-a recitat, având un mare succes. Finalul acestuia s-a dovedit profetic.

*Și de va fi norocul și cu mine,
Mai sper să văd și întâmplări senine,
Când din Hotinul, azi robii durerii,
Și până-valul răzvrătit al Mării,
Și de la Nistru pân-la Prutu-n zare,
Va răsări al învierii soare
Și eu voi înceta să plâng de jale.
Și vom slăvi cu toți în osanale*

*A neamului întreg eliberare.
Ș-a țării întregite sărbătoare!*

După 1918 Pan Halippa a deținut mai multe funcții : ministru secretar de stat pentru Basarabia în guvernul condus de Alexandru Vaida-Voevod (1 decembrie 1919-13 martie 1920), ministru al Lucrărilor Publice în guvernul lui Barbu Știrbei (4-20 iunie 1927), ministru al Lucrărilor Publice și Comunicațiilor în guvernul lui Iuliu Maniu (10 noiembrie 1928 - 7 iunie 1930), ministru al Muncii, Sănătății și Ocrotirii Sociale în guvernul Maniu (13 iunie 1930 - 10 octombrie 1930), ministru de stat în guvernele Mironescu (10 octombrie 1930 - 18 aprilie 1931), Vaida (11 august 1932-19 octombrie 1932), Maniu (20 octombrie 1932-13 ianuarie 1933), Vaida (14 ianuarie 1933-13 noiembrie 1933), și senator și deputat în Parlament (1918-1934).

Pantelimon Halippa a întemeiat la Chișinău Universitatea Populară din Chișinău, Conservatorul Moldovenesc, Societatea Scriitorilor și Publiciștilor Basarabeni, Societatea de Editură și Librărie „*Luceafărul*”.

În 1950, la vârsta de 65 de ani, este arestat și închis la Sighetu Marmației, dintr-un exces de zel al Anei Pauker, după cum va declara mai târziu Petru Groza. Deși cetățean român, este predat NKVD-ului, mutat la Chișinău și judecat de tribunalul militar al RSS Moldovenești de militari ucraineni, fiind lipsit de apărători. Este acuzat de spionaj contra URSS și la vârsta de 75 de ani este condamnat la 25 de ani de muncă silnică în Siberia.

A fost mutat la închisoarea de la Aiud, unde a fost reținut până în aprilie 1957, când a fost grațiat.

Regimul comunist a continuat persecuția. Este exclus din Academie, i s-a anulat pensia de profesor, i s-a luat dreptul la pensia socială, iar lucrările trimise diferitelor edituri nu au fost publicate din cauza cenzurii. Memoriile sale nepublicate îl prezintă ca un luptător îndârjit pentru dreptate socială.

În 1960, îi cerea lui Mihail Ralea, vicepreședinte al MAN, rezolvarea problemelor legăturilor culturale și național-politice din RSS Moldovenească și România.

Reabilitat, este reprimit în Academie și numit într-un colectiv care colecționa documente referitoare la drepturile României asupra Basarabiei. În ultimii ani de viață s-a dedicat scrierii unor memorii asupra istoriei Unirii Basarabiei cu România.

Halippa mărturisea în 1965: „*Personal nu am a-mi reproșa nimic din nedreptățile care s-au produs și se produc în viața statelor. Am fost și rămân credincios formulei date de Lenin, care ne-a recomandat să lucrăm cum ne dictează conștiința națională și interesul politic al poporului. În Parlamentul României mereu am fost apostrofat că sunt un bolșevic, în campanii electorale am fost și sechestrat și maltratată, dar eu rămân la convingerea că poporul român are dreptul să-și trăiască viața liber și ca națiune a dat și poate să dea culturii și civilizației mondiale un grăunte prețios de muncă și*

creațiune, dar pentru aceasta trebuie să fie liber și cu forțele unite”.

Un moment revelator din viața lui Halippa este relatat de A. Cosniceanu în articolul cu titlul „*Pan Halippa - Sufletul Basarabiei românești*”, apărut în 16 aprilie 1982.

La funeraliile finului lui Cosniceanu, Dominte Timonu, actor și ziarist, a participat și Pan Halippa, care avea respectabila vârstă de 89 de ani. Preotul – paroh, care a oficiat slujba înmormântării, a venit și acasă, unde a rostit rugăciunea și a binecuvântat masa. În timpul mesei, unele din persoanele prezente au început să povestească întâmplări legate de evenimente din trecut.

Pan Halippa a descris suferințele îndurate în Gulagul din Siberia. Numeroși oameni au decedat acolo din cauza gerului, muncilor istovitoare și a hranei proaste, fiind apoi aruncați în gropi, fără ca nimeni să dea de urma lor.

Preotul, care era trecut de 60 de ani, s-a ridicat din capul mesei, a venit cu ochii înlăcrimați la Halippa și i-a spus:

„Domnule Halippa, mulțumesc Atotputernicului că m-a învrednicit să vă cunosc personal. Știu de mult despre activitatea dumneavoastră, din scrieri, din ziare, de la radio, dar mai ales ca deputat și vicepreședinte al Sfatului Țării și din Parlamentul României întregite, și ca ministru, dar niciodată n-am avut prilejul să vă cunosc și personal. Îmi permiteți să mă recomand și să-mi exprim profunda mea admirație pentru tot ce ați făcut pentru neamul nostru românesc”.

Halippa îi întinde mâna și preotul se apleacă și i-o sărută.

„Ce faci părinte? replică Halippa, ești preot și nu se cuvine”!

„Înainte de orice, sunt român și am sărutat această mână, care merită toată cinstea, mâna care a fost strânsă de regele țării - întregitorul de neam și de atâtea personalități de frunte ale țării, pentru că ați fost sufletul fraților noștri români din Basarabia și prin marea și neobosita dumneavoastră activitate din Sfatul Țării i-ați adus la sânul Patriei-Mame, fapt pentru care trebuie să-l aibă în inimă fiecare român”.

Pan Halippa l-a îmbrățișat cu căldură și l-a sărutat. Întreaga asistență, ridicată în picioare, a privit și a ascultat cu evlavie această emoționantă scenă”.

Halippa a decedat la 30 aprilie 1979, la vârsta de 96 de ani, în București, în casa de pe strada Al. Donici nr. 32 și a fost înmormântat în cavoul familiei din cimitirul Mânăstirii Cernica, unde a fost condus de toți cei care l-au cunoscut și apreciat pentru calitățile lui de om, democrat, și luptător dârz pentru întregirea neamului românesc.

Unica știre în legătură cu decesul său a fost un scurt articol necrolog, publicat în *România Literară*, care anunța moartea membrului Academiei Române, Pan Halippa. Nu se făcea nici o referire la activitatea lui națională.

După 1989, istoriografia română îl menționează ca unul din luptătorii Marii Uniri de la 1918.

La data de 23 august 2010, președintele interimar al Republicii Moldova și Președintele Parlamentului Republicii Moldova, Mihai Ghimpu, i-au conferit lui Pantelimon Halippa, post-mortem, „*Ordinul Republicii*”.

Pantelimon Halippa a fost un mare patriot care și-a consacrat viața unității poporului român și a dovedit de-a lungul vieții sale o totală dăruire și dragoste pentru neamul românesc.

Referințe bibliografice

-Constantin Ion, Negrei Ion, *Pantelimon Halippa, Apostol al Basarabiei: Studii, Documente, Materiale*, Chișinău : Notograf Prim, 2013, 736 p.

-Mihail Sadoveanu, Din prefața la placheta *Flori de pârlăoagă*, București, 1921; Pan Halippa, *Publicistică*, p. XII.

-Arhivele Naționale Istorice Centrale (A. N. I. C.), București, Fond Nicolae Nitreanu (2467), dosar 27, p.38-39.

-Arhivele Naționale Istorice Centrale, fond C.C. la P.C.R., Secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 33/1965, p.17-21.

-Arhivele Naționale Istorice Centrale (A. N. I. C.), București, Fond Nicolae Nitreanu (2467), dosar 17, p. 170-173.

-Onisifor Ghibu, *De la Basarabia rusească la Basarabia românească*, editor dr. Maria Radu, Editura Semne, București 1997.

-Nicolae Iorga, *Corespondență*, vol. 2, București, 1986, p.154.

-Mircea Mușat, Ion Ardeleanu, *De la statul geto-dac la statul român unitar*, București, 1983, p.569.

-Arhivele Centrale de Stat, fond Pan Halippa, dosar 28/1900-1972, vol 1, f.371-372, 374.

-Stelian Neagoe, *Oameni politici români*, Editura Machiavelli, București, 2007, p. 348-351.

-Dorina N. Rusu, *Membrii Academiei Române*, București, 1999.

-Biblioteca Națională a Republicii Moldova, *Calendar Național*, 2003.

CAPITOLUL 1

Sorina-Anca Negrescu

Copilărește, mica voce, răsună în curtea vechiului și cochetului bloc din Cotroceni, animând dintr-odată casa scârilor răsfățată de razele soarelui. Din umbra subsolului dominat de docuri, vocea jovială a Andei, îi anunță sosirea, părând că vine dintr-o altă lume. Pe scări, Matei, fratele Irinei, grăbit, încerca să-și urmeze sora, care cu greu, își ascundea enervarea în fața insistențelor lui, acesta nelăsându-se convins de argumentele ei referitoare la

diferența de vârstă. Adesea, stăruințele și rugămintele lui, erau încununat de succes. Sorina, care nutrea o dragoste profundă față de lectură și filozofie, cu o înclinație temeinică spre studiul limbilor străine, alege calea realității și a pasiunii pentru libertatea plimbărilor de după amiază.

Și astfel, adesea în sfârșit de săptămână, Adina, începând din clasa a șasea primară până la bacalaureat, aduna micul grup în care doar Sorina nu era colegă cu

ceilalți, fiind cu doi ani mai mică, dar cu o maturitate care o plasa la nivelul grupului și Matei, care rar, îi urma.

Ajunși la fântânile arteziene divers colorate ale Academiei Militare, grupul, întâlnea adesea pe alți hoinari, amatori de tainice povești, câte o dată, fiind prezentă și Marilena, prietena și colega de bancă a Adinei. Vocile lor copilărești răsunau vesele, pierzându-se în muzica râsului nevinovat.

Un alt loc preferat al micului grup, era Palatul Pionierilor de la Cotroceni, unde o mică biserică abandonată, închisă publicului, îi fascina cu poveștile despre fantomele care-i bântuiau interiorul.

Erau deja la liceu, când într-una din zile, au hotărât să meargă direct la Palat fără să se oprească la fântânile arteziene. Ca de obicei, Sorina, îi însoțea în aventura lor. Se însera. Cățărați pe zidurile obosite, agățați de gratiile parțial ruginite ale geamurilor, umbrele din biserică le trezeau curiozitatea. Brusc, doi băieți buclucași, țipând și alergând, simulând o teribilă spaimă, vestiră apariția unei fantome în interior. Îngrozit și frisonând de frică, micul grup alergă și se așază pe scările de la palat, populate de alți tineri, simțindu-se astfel în siguranță. După un scurt moment, Sorina, roșie toată de emoție, rupse tăcerea :

- Curioasă din fire și iubind cu pasiune istoria, l-am întrebat pe unchiul meu, istoric de renume, povestea bisericii și a palatului de aici.

Acestea zise, Sorina îi privii cu curiozitate, palpitând de nerăbdare să împărtășească cu ei însemnatele informații, întrebându-se dacă și ei sunt dornici să afle.

Răspunsul venii din partea Irinei, care izbucni :

- Sorina dragă, îți așteptăm expunerea cu nerăbdare.

- Ei! asta așteptam : să vă manifestați curiozitatea și interesul în fața istoriei, îi tachină ea râzând.

Deci, iată ce am aflat : mănăstirea ortodoxă a fost construită pe colinele Cotroceniului, între anii 1679-1681, defrișându-se o zonă dens împădurită din foștii codrii ai Vlăsiei. Fiind cea mai importantă ctitorie a domnitorului Șerban Cantacuzino, era înconjurată de ziduri, având în centru această frumoasă biserică în stil brâncovenesc cu hramurile „Adormirea Maicii Domnului” și „Sfinții Serghie și Vah”. În 1682, S. Cantacuzino a închinat mănăstirea Cotroceni întregii comunități monastice de la Muntele Athos, călugării de acolo primind ca ajutor anual o parte din veniturile acestei mănăstiri.

- Dar palatul? întrebă simplu Matei, pradă nedumeririi.

- În cadrul ctitoriei realizate de Domnitorul Cantacuzino, se afla și acest grandios palat, edificat în spirit baroc, ale cărui scări ne adăpostesc acum de fantomele bântuitoare din mănăstire, spuse râzând Sorina.

După o scurtă tăcere, ea continuă:

- În 1852 Barbu Dimitrie Știrbei reface și modernizează palatul, care devine reședința lui de vară. Domnitorul a tăiat și un drum nou care despărțea astfel zona domnească de cea a viitoarei Grădini Botanice, ale cărei începuturi datează din 1860. În 1862, palatul a fost reamenajat pentru domnitorul Alexandru Ioan Cuza, devenind astfel, centrul unității și modernizării României, căpătând statut de

reședință oficială de nivel european. Palatul Cotroceni, așa cum este azi, a fost construit în timpul lui Carol I între 1893-1895, pentru Principele moștenitor Ferdinand și Principesa Maria.

După plecarea regelui Mihai din țară, jaful care s-a dezlănțuit, a făcut să dispară cărți valoroase, arse de prostimea neștiutoare, piese valoroase de mobilier furate din palat și ce o mai fi fost. În anul 1949, a devenit Palatul Pionierilor, unde azi, sunt activități sportive și culturale pentru pionieri. După un moment de tăcere, Sorina continuă :

- Încă un eveniment important petrecut aici la Palatul Cotroceni, a fost semnarea cu Puterile Centrale în 1918, a tratatului „Pacea de la București”.

Tot drumul până acasă, tinerii „vagabonzi”, gălăgioși, comentară noutățile istorice aflate de la Sorina..

Ajunsa la liceul Lazăr, în clasa a 12-ea reală, clasa specială de matematică, Sorina, ca marea parte a fetelor de vârsta ei, s-a îndrăgostit de Dan, pletos, înalt, student la arhitectură, băiat de spirit, cu încercări în ale poeziei, dar nepregătit încă pentru o relație de lungă durată. În plimbările lor ocazionale care sfârșeau în jurul orei opt, Sorina încerca adesea să-i împărtășească din frământările și preocupările ei.

Într-una din zile, la lumina spălăcită a becurilor străzii, Sorina îi dezvălui dilema ei legată de alegerea facultății.

- Dan, trebuie să-ți mărturisesc că ezit, preocupându-mă înscrierea la facultate. Decizia trebuie bine cumpănită și nu trebuie să devin în viitor o victimă a neglijenței mele sau a dorințelor tatei, care mă vede profesoară de matematică.

- Și în definitiv, care sunt opțiunile tale? zise Dan.

- Matematica sau Politehnica.

După o scurtă reflecție, Dan se animă:

- La Matematică nu se prezintă multe fete, iar cele absolvite sunt tocilară cu fețe acoperite de uriași ochelari cu dioptrii nenumărate, iar la Politehnică, o lume întregă știe, sunt cei drept mai multe fete, anemice și limfatice sporind rândurile femeilor nemăritate care fug de furia mulțimii indignate de urâtenia lor.

Dan râse de unul singur de prostiile spuse cu scopul de a o înveseli pe prietena lui.

Dar Sorina, tăcută într-un sentiment de pierzare, simțea apăsarea greșelii de a lua în calcul doar două posibilități unde ar fi putut, conform destăinuirilor ei târzii, să se umple de dioptrii și coșuri. Sub povara gândurilor, Sorina se despartă de Dan, nerăbdătoare să găsească drumul în mulțimea de variante care puteau să-i deschidă un viitor convenabil.

Dezamăgit, tatăl Sorinei sfârși prin a se înclina în fața deciziei luate de fiica sa, care după lungi studii a materiilor care se cereau la admitere, excelând în limbile străine și matematică, alege Comerțul Exterior în cadrul ASE-ului.

La admitere, după ce a maltratată subiectele de Economie Politică, sclipind la restul materiilor, a reușit cu o medie mică dar de trecere, să-și impună prezența pe băncile facultății.

Ajunși la universitate, fiecare din grup și-a găsit alte activități, alți prieteni, asta neînsemnând ruptura definitivă a relațiilor lor, ci doar un contact sporadic.

Sorina, la intrarea la facultatea de Comerț Exterior, a regăsit-o pe Adina, care era în anul doi la A.S.E. la Economia Industrii...

ROAGĂ-TE...

tixit de bube - ca sârmanul Iov,
abia mă mai târâsc sub un alcov,
unde mă ung cu-aghiasmă și cu mir
și frunze verzi din văi de elixir.
apoi mă duc cu trupul în altar,
unde-l închin smerit și cu mult har
și simt că-mi drage rănile cu seu
prea bine-cuvântatul DUMNEZEU.
mă-nchin la lumânări și-n ele simt
cântări de îngeri - psalmii de alint,
care-mi șoptesc prin fiecare vers
că eu prin viață încă am de mers.
și mă ridic - picioarele mă țin.
Îmi fac o cruce mare și...AMIN,
pornesc pe calea lungă, prihănit
că Dumnezeu m-a blagoslovit.
român creștin - de răni pe suflet ai,
trupul pe mâini păgâne să nu-l dai.
lângă altare roagă-te mereu
și-ți dă tămăduire - DUMNEZEU.

DOINĂ DE DOINIT

...și-am zis frunză, Mare, zboruri,
umbulet, țarmuri, văi albastre,
tărâm, pâine, mamă, doruri
și pe zare...alte astre...
în genunchi a stat țărânul
cu ochii proptiți pe ceruri.
Marea, casa, grija, lanul
îi lipseau de la apeluri.
de n-ar fi ciulini de-a dura,

Adesea, se întâlneau la băruleț, mai ales în pauze, unde mâncau, beau cafeleuțe, fumau țigări străine vândute de Nea Marin și se amuzau spunând și ascultând bancuri noi și vechi, alături de cei care preferau masa lor. Și așa au trecut pentru Sorina momentele agreabile, până în ziua când totul a început să devină turbure și coșmaresc în viața ei.

SCRISORI PASCALE

George Filip

gerul să ne sufle-n rufe,
de n-ar fi mândra cu gura

n-ar mai fi sub frunze trufe.
vântul mă lovește-n spate
când nădejdea-mi dă putere
și dorul prin dor se zbate
spre frumoasa mea muiere...
zumbai...zumbai...dobrogene
îți târâști prin viață grapa
și-o s-ajungi la cosânzene
când și-o-nțărca dracul iapa.
hai să mergem, nu-i departe,
nici pe-alocuri, nici aproape.
măine am să scriu o carte
cu lacrima de sub pleoape
și pe zare...alte astre,
tărâm, pâine, mamă, doruri,
umbulet, țarmuri, văi albastree
și-am zis frunză, Mare, zboruri...

VENIȚI LA RUGĂCIUNI

nu vă pripiți, că nu e prea departe,
abia la Judecată vom afla
ce nu am învățat din Sfânta Carte
când Țara-ngenunchiată - se ruga.
și nu veniți să azvârliți cu pietre.
la zidul infamiei voi n-ați stat
și troițe nu ați avut pe vetre
când iudeimea ne-a decapitat.
nu-ntoarceți fața facerii de bine.
noi știm de la străbunii dragi părinți
că noi, nicicând, din moaștele străine
n-alegem prin biserici sfinții sfinți.
ca în Manole. .. cade-o catedrală,
avem în crezuri alte temelii
pe care să zidim - întru credință
biserici de prea sfinte veșnicii.
nu demolați altarul de credință

în care ne-adunăm, creștinii frați.
români creștini - veniți la rugăciune
și-n Trinitatea Domnului - INTRAȚI!

STRĂBUNUL...

am un stejar pe bătătură
bătrân...parcă-i de timp uitat.
îl știu de când eram de-o șchioapă.
și-n vremuri grele l-am udat...

îmi spune că și el mă știe,
iaca...de vreo optzeci de ani,
din vreme când cântau din frunză,
prin codri...mândrii căpitani.

sucim pe prag câte-o țigară
cu tiutun ud - din pozonar.
vecinul drag ni le aprinde
la flacăra unui amnar...

-câți ani prietene?...mă-ntreabă,
că pentru dânsu-s tinerel.
-păi...n-am ca tine - șapte sute.
-n-ai...da-ți doresc să ai la fel!

am scos și-un kil de zaibăr negru
și multe versuri i-am rostit,
că...beat de amintiri de-o viață,
stejarul meu...a ațipit.

eu am rămas proptit pe masă,
cu palmele pe-un manuscris,
din care voi citi la semeni
când m-oi trezi din blândul vis.

și v-aș ruga, români de seamă,
de-aveți și voi vre-un stejărel,
să știți: el e străbunul vostru,
smeriți - să vă-nchinați la El!...

VERSURI Marcela Straua

GHIOCCELUL

Am primăvara la -ndemână
Cu-al ei penel, poem să-ți scriu
Te aștept cu-o întinsă mână
Să scoți căpșorul ivoriu.

Fereastră n-ai înspre ninsori
Și sub veșmânt din fulgi țesut,
Floare-ntre înghețate flori,
Nimeni nu-ți ține de urât.

Când razele de soare se vor
Prinde în hora primăverii
Aripi crescute-n aprig dor
Îți vor da forța învierii.

Răspunderea colosală dată de MATERNITATE

Am pornit pe-al vieții drum, cum a pornit fiecare,
Mai timid, mai îndrăzneț, după fire și îndrumare.
Drumul pe care am mers, mândră și cu demnitate
A fost greu de străbătut, mai ales la jumătate.

Pe lângă povara vieții mai aveam de dus în spate,
Răspunderea colosală dată de maternitate,
Să crească frumos vlăstarii din arborele-mamă,
Zi și noapte iubiți, supravegheați, de teamă.

Teama de a nu se-ndrepta spre căile greșite
Antrenați de anturaj, în munci necinstite,
De a-și pierde libertatea, de a cădea în ispită.
Că mama, niciodată, nu-i de vină, absolută.

Cu răbdare infinită, tact și afecțiune
Cresc doi oameni de nădejde și de acțiune.
Mai e puțin și drumul greu va lua sfârșit,
Îi mulțumesc, Domnului că visul mi s-a împlinit!

ÎN GÂNDUL MEU

În gândul meu picură dor
Regretele târzii și vină,

Cu raza lunii, ambasador
Pășesc timidă în lumină.

În gândul meu picură cântec,
Însoțind zborul de fluturi
Captivi ca într-un descântec,
Colorând viu asfințituri.

În gândul meu picură taine,
Vulcani erupând în noapte,
Slova poemului de mâine,
Cu mângâierea unei șoapte.

Sunt nostalgie și durere,
Rană deschisă, balsam și leac
Zborul viselor prin pulbere
De stele, pân' la sfârșit de veac.

O MAMĂ BĂTRÂNĂ

În tăcerea din odaie, raza lunii, mesager,
S-a oprit să bată-n geamu-ncărcat cu flori de ger.
Arde-un foc mocnit în vatră, pâlâind din când în când
Jucăuse umbre pale, prin colțuri, alergând.

Deodat' s-a pornit vântul, crengile se apleacă întruna,
Cerul s-a acoperit, s-a dezlănțuit furtuna,
Scârțâie portița veche, zăvoru-i de mult căzut,
Latră câinii speriați, unii pe alții se asmut.

Cu ochii mijiți, bătrâna coboară din pat,
Caută-n cotlonul sobiței un lemn mai uscat.
Suflă în focul potolit care încet s-aprinde
Se așază pe un scăunel, capu-n palme își prinde.

Din ochii aproape stinși lacrimile se preling,
Ei văd cum pâlâie focul, mai departe nu disting.
Genunchii greu îi îndoiaie, a căzut pe uliță,
Junghiul din spate o-nțeapă parc-ar fi o sulită

Tusea nu se mai oprește, n-o lasă să doarmă
Așteaptă ca s-o slăbească, a început din toamnă.
Nu este asigurată, doctorul nu o consultă
Medicamentele-s scumpe, prișnița n-o ajută.

Are un singur băiat..e plecat peste hotare
Adresa nu i-o cunoaște, să-i scrie-o scrisoare...

Doar se roagă pentru el, să-i dea Domnul, sănătate!
O-ntrebi cum se simte, zice...că-i tare și poate..

SĂ-MBRĂȚIȘEZ AL ȚĂRII PĂMÂNT

Aș vrea să sorb lumina cu gust de răsărit
S-alung zbuciumul nopții când zorii s-au ivit,
Să urc spre ramuri cu miros de iubire
Cu visul de mână ș-adevăru-n privire.

Să pot levita deasupra planetei Pământ,
Cu tainele păstrate și dorul din cuvânt,
Să rătăcesc prin minute îmbătrânite
De trăiri rănite în ceață învelite.

POEZII BASARABENE

Lilian Curevici

SCARA...

...Și dacă-ar fi să pot, să urc pe-o lungă scară
O astră să-ți cobor, să-ți lumineze-n seară,
Aș face-o-n infinitul de stele-n Univers
Cu pana-mi ce descântă catrenele din vers.
 Și nu mi-ar fi nici frică, de-o fi să nu revin
 În lumea mea cea mică, la care mă închin
 Pentru puținul Soare și poate pentru Lună, -
 Mi-a fost sortit să sufăr, o, Doamne, vreme bună...

Căci nu există căi, poteci din mai ușoare
De vrei prin mărcini s-ajungi până la Soare
Și să-ți descoperi trupul și inima arzândă,
Durerea să-ți topească, iar rana să-ți-o prindă.
 Tu-aprinde-o lumânare să ardă și-n lumină
 Cu flacăra-i plâpândă și șoapta sa divină
 Și roagă-te spre cer, să sprijine-a mea scară, -
 Cea astră să-ți cobor, să-ți lumineze-n seară...

LUNA...

...Luna, Doamne, ce-i frumoasă,
E a dragostei crăiasă,
E umbrelă, făr-să plouă,
Ne luminează, când e rouă...
 Și de rîd, ea îmi ascunde
 Lacrimile mele ude,
 Iar de plîng, încet coboară

Prin cer cu nori încovoiați de ploaie
Picături contopite-n lacrimi șiroaie.
Să mă întorc la anii trecuți ce scâncesc
Să pun iubirea-ntr-o icoană, s-o dăruiesc.

Iar timpul curgând, zbor de păsări -cârduri
Cu dor p-aripi, să-l pierd prin anotimpuri.
Suspinele să le adun-n versuri-cuvânt,
Cu gândul să îmbrățișez al țării pământ.

 Și mă ia la subțioară...
Tot mă zbuciumă-n poeme
Și mă macină devreme,
Mă tot vrea mai sus, spre stele
Ca să uit de zile grele.
 -Lună, te-aș lua de mână,
 Dar...cui Terra-o să rămână?
 Cui să las condeiul, pana,
 Semnul crucii și icoana?

VÂNTUL...

...Îl văd și-l simt, mă leagănă-n catarge,
Mă suflă supărat pentru nimic,
De zile și de nopți încearcă-a sparge
Curajul și statura-mi de pitic...
 Mereu știam, că e puternic tare
 Și poate răsturna cât ai clipi
 Mai multe, ce nu-i plac și-i sunt în cale,
 Capabil orice valuri a stârni.
Mai multe, decât chiar îi cere Terra,
Se-ndeamnă, veșnic, pentru-a irosi
Puteri, ce-aduc necazul și durerea,
O, Doamne, oare cine-l va-mblânzi?!
 Tot caută, șiret, în rotocoale,
 Să-ntunece lumina-mi zi de zi,
 Eu, stau mereu cu fața-mi spre icoane
 Căci știu, cândva puterea-i va slăbi...
...Căci știu, atât cât curge sânge-n vine

Nu are nici o șansă să-mi doboare
Cea lumânare veșnică, aprinsă,
-Dorința-mi de lumină și de Soare...

FORMULA VIETII...

...Formula vieții:, „E” egal cu, „m” și, „c” pătrat
($E=m \cdot c^2$),
-Susține viu știința, să vezi, neîncetat
Și cine poate ști, de-o fi având dreptate,
Să poată ea nega și...cea mai Sfântă Carte?
În Cartea Sfântă scrie: „și-ntâi a fost....„Cuvântul”,
Apoi veni ră gândul și-ncet suflat-a vântul
Și doar la urmă, viața a-mbrățișat Pământul,
Iar de mai obosește, își sapă-ncet...mormântul...
...Prea simplă e formula-nșirată pe hârtie
Și greu de demonstrat prin astă...poezie,
E și mai greu trăită, când crucea-o duci în spate,
Căci este doar a ta, din tine face...parte...

MAI TRĂIESC...

Când firul ierbii îmi șoptește
Și pâraiașele pornesc,
Pădurea vesel se trezește,
-O simt și eu, că mai trăiesc.
Când ghiociei-și fac croială
Și viorelele-mi vorbesc,
Lalele și narcisi se-ndeamnă,
-O simt din nou – că mai trăiesc.
Când codrul scârțâie-n tulpină
După o iarnă-n hibernare
Puterea Domnului, divină,
Mă umple-n creștet, către Soare.
Când mugurii se-ntrec la număr
Și păsări, stoluri, umplu norii
Mă-ntreb de merită să sufăr
După-asfințit răsar și zorii...
...Frumoasă-i viața-n primăvară,
Puțin doar...iernile mă dor,
-Mă naște Domnu-a câta oară,
Îmi dă și aripi, ca să...zbor...
Și las'să umple mieii șesul,
Ieduții să se joace-n crâng,
Iar pana-mi să-și termine versul
-Căci mai trăiesc, chiar dacă...plâng...

SUNT OAMENI...

...Sunt oameni mici, sunt oameni mari,
Vorbind de suflet și curaj,
Mărinimoși și gospodari,
Păgâni la chip, fără obraz.
Sunt oameni monștri, ticăloși,

Ce te-ar strivi doar cu privirea,
Nemernici greu și rău hidoși,
-N-au cunoscut nicicând iubirea.
Sunt oameni-Soare, plini de viață,
Zâmbind frumos, chiar dacă plâng,
Chiar de e frig și-afară-ngheață
Se dezvelesc, la piept te strâng.
Sunt oameni simpli, în opinci,
Dar gândul lor e puritate,
Sunt alții, dacă îi atingi
Te-njură, chiar de-ți este...frate.
Sunt oameni, care te atrag,
Făr-un cuvânt să îți rostească
Și mâna ți-o întind cu drag
Făcând cea inimă să-ți crească.
...Sunt diferiți și-s dați de Domnul,
Sunt ca și pomii din livezi,
Ce înfloresc și-și pleacă rodul,
Iar alții – lemnu-și...putrezesc...

MITOCRAȚIE* ...

...Idei și gânduri se pronunță
Din studiou, televizat,
Minciuna-n drojdii se frământă
Să-și vadă omul...săturat.
Democrații eferescente,
Elucidate zi și noapte
Ne bat la uși și la ferestre,
De parc-ar fi...cireșe coapte.
Justiție îmbătrânită
Cu iz de lașă răzbunare
Îmbracă haina-i necinstită,
Ce seamănă mai mult...trădare.
Suport de arme și muniții
Sub vechi lozinci umanitare
În față – aprinde artificii,
În spate – lacrimi, lume moare...
...La ce gândeau Platon, Socrate,
Democrația când visau?
Cum poți mereu să dai dreptate
Doar celor, care...lege n-au?

Și veșnică e întrebarea
Ce ne frământă de milenii:
-O fi dreptatea cum e sarea,
O fi cum o voiau...elenii?

*) – **Mitocrație** – mit despre existența democrației.

PREGĂTIND SĂRBĂTOAREA ÎNVIERII DOMNULUI NOSTRU IISUS CHRISTOS

Melania Rusu Caragioiu

O ZI DE POST DESĂVÂRȘIT (Ajunare-negru)

După îndemnul și în MEMORIA Sfinției Sale Protos Stareț Gheorghe, Schitul Marginea – Rădăuți, Ctitorul Mănăstirii „Marginea Rădăuți”

1. Se postește de cu seară până a 2-a zi (24 de ore)
2. Dacă nu se poate rezista, se poate după ce trece amiaza, un pahar de aghiazmă și 3 bucăți de anafură, dar numai o singură dată. În acest caz părticica nu se poate consuma în ziua aceea.
3. Se face pomană la săraci în ziua aceea, chiar cu mâncarea pe care trebuia să o mănânci.
4. Nu se spune la nimeni că postești.
5. Ziua să fie cu pace (fără ceartă), nici ridicare de ton față de altul, nervi, vorbe înțepătoare ș.a.m.d.
6. Nu face păcate cu soțul.
7. Să nu pregătești mâncare din timp.
8. Când mănânci nu pune două polonice (porții). Atunci ar însemna că una este pentru ziua postită și alta pentru azi.
9. Nu se consumă nici un fel de băutură alcoolică și nici apă.
10. Nu se fumează.
11. Se roagă, se fac metanii, se aprind lumânări, candela, se citește din Sfânta Scriptură, ș.a.m.d.
12. Se ferește de ispită (rele păcate) Isaia 58.

Cum se ia o părticică

13. După o zi de post negru, adică vinerea, când a murit D.N.I.H., se postește de joi seara până sâmbătă dimineața.
14. Vineri noaptea la ora 24, cel care postește se scoală, face trei cruci, consumă părticica, apoi bea aghiazmă, după care se culcă și continuă somnul normal.
15. Părticica se poate lua pentru orice realizare, dar mai ales pentru descoperirea furtului.

Pentru furt se consumă 7 părticele și se citește în fiecare zi Acatistul Sf. Mina.

Pe cel pe care îl bănuiești că a furat, vorbește cu el așa:

- Eu bănuiesc că tu mi-ai furat, dar nu te reclam la Poliție și nici nu te dau în judecată. Voi plăti 7 pomelnice la 7 mănăstiri și ce o să se întâmple cu tine eu nu răspund.

Dacă în 3 zile nu îmi aduci obiectul furat, eu mă duc la 7 mănăstiri. Doamne ajută !

PUTEREA unei RUGĂCIUNI

Un mesaj primit de mine prin internet, subliniindu-se că trebuie redirecționat și către alții

O femeie îmbrăcată sărăcăcios, cu o privire de om învins, a intrat într-o zi într-o băcănie. S-a apropiat de stăpânul magazinului într-un mod foarte umil l-a întrebat dacă nu ar putea să-i dea și ei pe datorie câteva alimente. I-a explicat cu glas ușor că soțul ei era foarte bolnav și că nu putea munci, și că aveau și șapte copii, care trebuiau hrăniți.

Băcanul a privit-o de sus și i-a cerut să părăsească imediat magazinul său.

Având însă în gând nevoile familiei sale, femeia i-a mai spus:

- Vă rog, domnule, o să vă aduc banii înapoi de îndată ce voi putea.

Băcanul însă îi spuse că nu-i poate da pe datorie, pentru că nu are credit deschis la magazinul său.

Lângă teighea se mai afla încă un client, care a auzit discuția dintre cei doi. Clientul făcu câțiva pași înainte și îi spuse băcanului că o să acopere el costurile pentru orice are această femeie nevoie pentru familia sa.

Băcanul răspunse parcă în silă:

- Ai o lista cu cumpărăturile de care ai nevoie?

Louise a răspuns:

- Da, domnule.

- O.K, spuse băcanul, atunci pune-o pe cântar și eu o să-ți dau marfa de aceeași greutate cu lista dumatăle.

Louise, ezitând o clipă, cu privirea în jos, băgă mâna în geantă și scoase o bucățică de hârtie pe care scrisese ceva în grabă. Apoi puse cu grijă bilețelul pe cântar, cu privirea tot aplecată.

Ochii băcanului și ai celui alt client priveau plini de uimire cum cântarul stătea înclinat în partea cu hârtia. Băcanul, privind la cântar, s-a întors ușor către client și îi spuse mormăind:

- Nu-mi vine să cred!

Clientul a zâmbit, iar băcanul a început să tot pună pe cântar alimente.

Cântarul tot nu se echilibra, așa încât acesta tot pune pe el alimente, din ce în ce mai multe, până când pe cântar nu a mai încăput nimic.

Băcanul ședea privind cu dezgust. În fine, smulse bucățița de hârtie de pe cântar, și o privi cu mare uimire..

Nu era vorba de o listă de cumpărături, ci era o rugăciune, care spunea așa:

„Iubite Doamne, Tu îmi cunoști nevoile, așa că eu le pun în mâinile Tale.”

Băcanul îi dădu femeii alimentele și privea în continuare tăcut, înmărmurit. Femeia îi mulțumi și plecă din magazin. Celălalt client îi dădu băcanului o hârtie de 50 de dolari și îi spuse:

- A meritat toți banii! Numai Dumnezeu știe ce greutate are o rugăciune!.

VERSURI

Melania Rusu Caragioiu

CÂNTĂ CERUL ȘI PĂMÂNTUL

Cântă cerul și pământul imn de slavă Tatălui;
Azi am depus legământul
Și-mi predau sufletul Lui.

Sunt acum îndepărtate
Slăbiciunile ce-au fost;
Ca un vis le simt uitate :
Am acum un nobil rost !

Buzele-mi rostesc cuvinte
Culese-n pomul credinței
Și privirea-mi stă cuminte
Citind cartea biruinței.

M -am rugat și doar minunea
De la Salvatorul meu
Mi-a îndepărtat genunea...
Cât de bun e Dumnezeu !

La fereastra casei mele
Am pus paznică dreptatea,
Înger îmbrăcat în stele,
Umiliința, bunătatea.

Cine sufletu-mi îndreaptă
Către cer curat și sus ?
Este Domnul ce m-așteaptă,
Mântuitorul Iisus.

NE ÎNCHINĂM CU FRUNTEA ÎN ȚĂRÂNĂ

TATĂL, Bunule Părinte,
Dumnezeule Prea Sfinte,
FII de-a pururi lăudat!
Tatăl din cer, ne-ai salvat!

Ți-ai trimis Sfântul Tău Fiu.
Jertfit fiind fără vină,
Răstignit în locul nostru,
Ne-a dat calea spre lumină

Fii de-a pururi lăudat !
Miluiește-ne, acuma
Și în viața de apoi !
Ne-nchinăm cuprinși de lacrimi ;
Doamne, nu uita de noi!

Doamne, Tu ne luminează
Cu raza Duhului Sfânt,
Dă-ne să trăim în pace
Credincioși, pe acest pământ.

Aliluia, Doamne Ție,
De acum până-n vecie!

OUĂ ÎNCONDEIATE

Copile al pământului gândit-ai tu oare
De ce-ți plac ouăle încondeiate ?
De ce savoarea lor din zilele Învierii
Îți dă sațietatea păcii și-a îmbunării ?
Cine a îndemnat-o pe mironosiță să poarte cu ea un coș de ouă ?

Vreun înger i-a zis să lipească acel coș de Cruce...
Ca să nu se răstoarne ?
Nu! Ci ca să prăznuiești tu Paștele cu ouă înroșite !
Când Iosif din Arimateea aduna picăturile de Sânge Sfânt,
Plângând amar lângă Crucea Calvarului,
S-a pecetluit pentru totdeauna roșul vieții,
Al triumfului, al iertării
Viața pământeană a Salvatorului s-a scurs în perle sacre și
peste ouăle din coș.
Unele au devenit roșii, altele cu stropituri de divin...

Bunica și-a amintit de două mii de ani, mereu...
 Și-a amintit jalea Maicii Preacurate, și ale mironosițelor
 care au văzut ouăle înroșindu-se de Sângele iertării...
 Ele auziseră despre o Răscumpărare,
 Dar apostolii nu știau să le-o talmăcească;
 Ei erau înfricoșați de ce văzuseră
 și de cele ce așteptau să vie...
 Dar trecură două zile și în a treia s-a luminat zarea.
 Iisus, cel pironit, bătut și scuipat
 Strălucea Înviat, mai tare decât lumina soarelui !
 El binecuvânta;
 Iar binecuvântarea Lui de atunci,
 Mereu am simțit-o
 De Paște și omniprezentă...

SEARĂ DIVINĂ

Frumoșii îngeri, din icoana serii,
 Surâd din ochii limpezi ca mărganul,
 Așteptând clipa sfântă-a Învierii.

E-atâta pace-n sălcii înflorite,
 Și osanale cresc de pretutindeni,
 Slăvind membrele sfinte ce-au fost pironite...
 Creștinul pleacă fruntea la pământ,
 Știindu-se-n păcate îngropat,
 Dar astăzi, gol este mormântul sfânt,
 Și îngeri spun: „Christos a Înviat !”

NE VORBEȘTE PĂRINTELE SERAFIM ROSE

Să viețuiești potrivit unei concepții ortodoxe.

Ortodoxia înseamnă viață. Dacă nu trăim Ortodoxia, pur și simplu nu suntem ortodocși, indiferent de credințele formale pe care le susținem. Dar viața în lumea noastră contemporană a devenit foarte artificială, foarte nesigură și confuză. Și este inevitabil să nu fim afectați de acest lucru. Cum este posibil pentru noi, creștinii ortodocși, să ducem o viață duhovnicească autentică în aceste vremuri cumplite? Cum putem dezvolta astăzi o viziune ortodoxă asupra întregii vieți care să ne ajute să supraviețuim cu credința intactă? Nu este nici o exagerare să afirmăm că, din perspectiva unei vieți considerate normale, acum 50 de ani, viața de astăzi a devenit anormală. Valorile fundamentale și concepțiile asupra comportamentului au fost răsturnate. Generațiile stricate de astăzi, care nu au cunoscut decât traiul ușor, nu au altă lege decât satisfacerea fericirii personale în momentul prezent. Părinții se supun capriciilor fiilor, care, ajunși la vârsta maturității, nu fac decât să schimbe jucăriile și jocurile copilăriei cu distracții pentru adulți. Viața devine pentru ei o goană permanentă după „amuzament”, atât de lipsit de sens, încât un vizitator din secolul XIX, din orice țară, care s-ar uita la programele noastre de televiziune, la parcurile de distracții, la reclame, la filme, la muzică – de altfel, la toate formele culturii noastre curente – ar crede că a nimerit într-o țară de imbecili, care au pierdut orice contact cu realitatea normală. Această cultură „consumeristă”, care a fost creată de o generație egolatră, nu poate susține dezvoltarea unei vieți umane normale, cu atât mai puțin să inspire o căutare veritabilă a adevărului. Când această generație egolatră se întoarce către religie – lucru care se petrece foarte frecvent în ultimele câteva decenii – o face de regulă către o formă de religie „consumeristă”, centrată pe sine, plină de fanteziile unui program de televiziune. În câțiva ani, această țară a fost inundată de o varietate șocantă care spală creierul și strică mîntea. Și aceștia nu sunt singurii

care se întrec între ei pentru supunerea totală a sufletelor. Lumea secularizată de astăzi întreține o stare constantă de ispitire care exercită de asemenea presiuni asupra sufletului. Ne confruntăm permanent cu această situație – fie în muzica de fundal, pe care o ascultăm pretutindeni în magazine, fie în reclamele și afișele publice și chiar în casele noastre, unde televizorul devine adesea conducătorul secret al gospodăriei, dictând valorile moderne, opiniile și gesturile. În diferitele ei forme, această cultură transmite același mesaj: trăiește pentru prezent, distrează-te, relaxează-te. În spatele acestui mesaj se află altul, de o subtilitate sinistă, care se exprimă deschis astăzi: „uită-L pe Dumnezeu și viața de dincolo, pentru prezent. Acest lucru ne afectează în multe privințe, dacă suntem suficient de smeriți să vedem că mediul nostru, prin faptul că este anormal, ne perturbă indiscutabil viața. Întrebarea care se pune este: ce putem face? Există două atitudini greșite față de viața din jurul nostru pe care le adoptă mulți ortodocși din zilele noastre. Cea mai răspândită este adaptarea la spiritul veacului. Lipsindu-le un exemplu puternic în părinții lor, mulții tineri ortodocși nu sunt nici măcar conștienți că trebuie să lupte împotriva acestei ispite universale a acestei epoci „narcisiste”. Ei se amestecă bucuroși cu lumea anticreștină din jurul lor. Iar aceasta înseamnă moartea sufletului. În calitate de creștini trebuie să fim diferiți de lume și să-i învățăm pe copiii noștri să observe această diferență. Altfel, nu ne putem numi creștini, și chiar creștini ortodocși. Cealaltă atitudine eronată aflată la extrema opusă este ceea ce s-ar putea numi falsă spiritualitate sau „super-spiritualitate”, manifestată de cei care au râvnă, dar nu potrivit cunoașterii (Rom. 10, 2). Pe măsură ce textele ortodoxe despre viața duhovnicească au devenit accesibile, crește numărul oamenilor care vorbesc despre „isihasm”, despre rugăciunea lui Iisus, despre stări duhovnicești exaltate etc. Este minunat să fii inspirat și să-ți împlinești înalta

chemare, dar fără o conștiință foarte realistă și foarte smerită a faptului că suntem foarte departe de aceste înălțimi duhovnicești, interesul nostru se va dezvolta într-un nou joc care nu este decât o altă expresie a universului nostru marcat de „consumerism” și centrat pe noi înșine. Și nu consider că exagerez importanța evitării acestor două extreme – a deșertăciunii lumești și a super spiritualității. Asta nu înseamnă că nu trebuie să avem o conștiință realistă a solicitărilor legitime pe care lumea le exercită asupra noastră sau că nu ar trebui să respectăm și să luăm aminte la învățătura marilor părinți isihasti, să lucrăm noi înșine rugăciunea lui Iisus potrivit circumstanțelor și puterilor noastre. Problema este că trebuie să înțelegem profund ce vremuri trăim, cât de puțin cunoaștem credința noastră ortodoxă și cât de mult trebuie să ne smerim tocmai pentru a supraviețui astăzi ca și creștini ortodocși. Ce putem face? Ce putem face pentru a evita extremele mai sus menționate și pentru a duce o viață cu adevărat rodnică în aceste vremuri primejdioase? Pentru că perioadele copilăriei și tineretii sunt critice pentru formarea sufletului, răspunsul la această întrebare se va adresa în primul rând părinților. Aceștia trebuie să fie conștienți de faptul că duhul lumii rareori ajută și de cele mai multe ori împiedică creșterea copiilor, într-un duh ortodox autentic. Chiar și ceea ce învață un copil astăzi în școală este rareori pătruns de atitudini și filosofii eronate. De aceea părinții au o mare responsabilitate, pe de o parte de a fi atenți la ceea ce este expus copilul lor – programele TV, orele de educație sexuală la școală, filme, muzică –, iar pe de altă parte, să-și educe copilul într-o înțelegere creștină adecvată situațiilor concrete. Un copil căruia i se formează gustul pentru

muzica clasică bună, pentru literatură, istorie și artă, chiar și pentru știință, este cel puțin parțial vaccinat împotriva culturii „consumeriste” și a ispitelor acesteia. Dar nu numai copiii, ci noi toți ducem o luptă pe viață și pe moarte cu lumea anticreștină, care într-adevăr „este mult prea prezentă în viețile noastre” astăzi. Cineva care s-a convertit la Ortodoxie direct de la cultura rock, are un drum greu de urmat înainte de a deveni un adevărat creștin ortodox. Pe de altă parte, o persoană familiarizată cu cele mai bune produse ale culturii seculare – care în Occident prezintă aproape întotdeauna conotații religioase și creștine bine definite – are o șansă mult mai mare de a duce o viață ortodoxă normală și rodnică. Nu trebuie să ne izolăm artificial de realitatea lumii de azi; ci mai degrabă trebuie să învățăm să folosim cele mai bune lucruri pe care lumea poate să ni le ofere, pentru că orice lucru bun din lume – dacă suntem suficient de înțelepți ca să-l vedem – Îl arată pe Dumnezeu și trebuie să-l folosim. Prea mulți oameni fac greșeala de a limita Ortodoxia la slujbele Bisericii, la canonul de rugăciuni și la lectura ocazională a cărților duhovnicești. Adevărata Ortodoxie presupune însă un angajament care implică toate aspectele vieții noastre. Fie ești ortodox permanent și în fiecare zi, în orice situație a vieții – fie nu ești cu adevărat ortodox. De aceea trebuie să ne formăm o concepție de viață ortodoxă și să o asumăm existențial.

Va urma!

DUMINICA FLORIILOR

Sfântul Nicolae Velimirovici

Ioan 12:1-18

Pericopa Evanghelică de astăzi, arată două împrejurări în care se spune lămurit despre această despărțire a oamenilor privitor la simțămintele lor față de Domnul. Mai întâi, la cina din satul Betania, se aflau, pe de o parte, Apostolii, împreună cu Lazăr care fusese înviat din morți și se mai aflau surorile acestuia, Marta și Maria, care Îl aveau pe Domnul ca oaspete; și pe de altă parte, se afla vânzătorul Iuda, care s-a răzvrătit atunci când Maria a uns capul Domnului cu mir. În cea de-a doua împrejurare, se aflau, pe de o parte, oamenii care I-au făcut o primire triumfătoare la intrarea Domnului în Ierusalim; și pe de altă parte, se aflau fariseii, cărturarii și înalții preoți, care au pus la cale nu numai uciderea lui Hristos, ci și a prietenului Său, Lazăr.

Deci, cu șase zile înainte de Paști, Iisus a venit în Betania, unde era Lazăr, pe care îl înviase din morți. Unde fusese Domnul înainte de aceasta? Din Evanghelia care se află înaintea acestei pericope, vedem că îndată după învierea lui Lazăr, Domnul S-a retras în pustie, într-o cetate numită Efraim. El S-a dus acolo pentru a nu fi prins și ucis de către bătrânii iudei, fiindcă învierea lui Lazăr ridicase mânia acestor bătrâni mai mult decât oricare dintre minunile Sale. Ni se arată lămurit faptul că Lazăr era un om foarte cunoscut și ales. Aceasta se mărturisește de către mult popor care se afla la casa sa, atât la vremea morții sale, cât și după învierea sa: „Și mulți dintre iudei veniseră la Marta și Maria ca să le mângâie pentru fratele lor” (Ioan 11:19), și pentru el, mulți iudei au venit să vadă minunea pe care Domnul o făcuse cu el. Și astfel, întrucât nu sosise vremea Sa, Domnul a plecat mai departe de Ierusalim și S-a ascuns de vrăjmașii cei răi. Și El a făcut aceasta pentru noi.

Mai întâi, pentru ca moartea Lui, să nu aibă loc în chip neștiut, ci în fața miilor și miilor de oameni, care se vor aduna în Ierusalim pentru Paștile (evreilor); pentru ca lumea întregă să poată cunoaște că El a murit cu adevărat și pentru ca Învierea Lui să fie după aceea, o minune limpede și de netăgăduit. În al doilea rând, ca să ne învețe ascultarea desăvârșită față de Voia lui Dumnezeu - pentru ca noi să nu ne repezim să murim din vreo pricină sau alta, după hotărârea noastră, ci să facem Voia lui Dumnezeu și să fim gata să suferim atunci când Dumnezeu hotărăște și Își descoperă Voia Lui. Pentru că, dacă noi ne lăsăm cu totul în Voia lui Dumnezeu „și păr din capul vostru nu va pieri” (Luca 21:8), și totul ni se va întâmpla nouă la vremea potrivită, nici mai devreme, nici mai târziu. Dacă suntem vrednici să murim cu moarte duhovnicească pentru Domnul Hristos și dacă în același timp, facem ascultare desăvârșită față de Voia lui Dumnezeu, căutând în aceasta slava lui Dumnezeu și nu pe a noastră, atunci moartea noastră mucenicească, va veni la vremea potrivită și în acel chip, care va aduce cel mai mare ajutor atât nouă, cât și celor apropiați nouă. De aceea, noi nu trebuie să credem că Domnul Iisus fugea de moarte ascunzându-Se de călăii Săi; El nu fugea, ci numai Își amâna moartea până la vremea hotărâtă de către Tatăl Său, vremea când moartea Sa, va fi de cel mai mare preț pentru omenire. Din cele ce relatează Evanghelia, este cu totul lămurit faptul că Dumnezeu, nu Se înfricoșă de suferință și de moarte în nici un chip. Odată, pe când spunea mai dinainte despre suferința și moartea Sa și Petru și-a făcut gândul său că aceasta nu se va întâmpla niciodată, Domnul l-a certat pe Petru și i-a zis: „*Mergi înapoia Mea, satano! Căci tu nu cugești cele ale lui Dumnezeu, ci cele ale oamenilor!*” (Marcu 8:31-33).

Cu șase zile înaintea Paștilor, Domnul S-a întors în Betania, unde locuia prietenul Său Lazăr - cel pe care Domnul îl înviase din morți. Acolo Îl aștepta cina: *Și I-au făcut acolo cină, și Marta slujea. Iar Lazăr era unul dintre cei ce ședeau cu El la masă.* Evanghelistul întărește aceasta dinadins, pentru a arăta adevărul învierii lui Lazăr. Bărbatul înviat din morți ducea o viață normală, umbla de colo colo, mergea pe la oameni acasă, mânca și bea. Nu era o umbră nematerialnică care, prin închipuire, să se arate înaintea oamenilor și apoi degrabă să dispară, ci un om viu, sănătos, normal, așa cum fusese înainte de boala și moartea sa. Domnul îl adusese iarăși la viață și apoi a plecat pentru câteva zile din Betania în cetatea Efraim. Lazăr a rămas cu viață atât când Hristos era de față, cât și atunci când El nu era; de aceea, nu se poate spune că Lazăr doar părea că este viu pentru alții, atunci când Hristos era de față și îl stăpânea. Iată, acum, când Domnul Se întoarce în Betania, Lazăr șade la masă cu Domnul, lângă care ședeau și oaspetele Simon - probabil că acesta era și rudenie cu Lazăr. Ce privilegii minunate! Domnul șade la masă cu doi bărbați cărora El le dăduse mai mult decât ceea ce ar fi putut face lumea întregă: El îl înviase pe unul din morți și îl vindecase pe celălalt de lepră. Trupul celor doi începuse să putrezească - al unuia în mormânt și al celuilalt de lepră. Prin puterea Lui minunată, El a readus viața în unul și

starea de sănătate în celălalt. Și acum, chiar înainte de a porni pe drumul Crucii, El S-a abătut ca să-i vadă și a aflat în ei prieteni plini de recunoștință. O, dacă ne-am da seama cu toții cum Hristos, în fiecare zi, ne izbăvește de stricăciunea acestui pământ și de lepra vieții acesteia stăpânite de patimi, L-am întâmpina și L-am primi în inimile noastre și nu L-am lăsa niciodată să plece de sub acoperișul sufletului nostru!

Deci Maria, luând o litră cu mir de nard curat, de mare preț, a uns picioarele lui Iisus și le-a șters cu părul capului ei, iar casa s-a umplut de mirosul mirului. Primii doi Evangheliști povestesc faptul că femeia a turnat mir pe capul lui Hristos, Sfântul Marcu a mai adăugat că ea, „*spărgând vasul, a turnat mir pe capul lui Iisus*” (Marcu 14:3).

Uleiurile de cel mai mare preț erau păstrate în vase bine făcute și pecetluite cu mare grijă. Femeia a spart vasul și a turnat mir mai întâi pe capul Lui și apoi - ca semn de mare respect și smerenie față de El - pe picioarele Lui. Ea nu a mai zăbovit ca să deschidă vasul cu grijă, ci l-a spart cu scopul de a turna peste Domnul tot mirul și să nu mai rămână nimic. Și astfel, în vreme ce Marta slujea în casă și la masă, așa cum obișnuia ea, Maria, în felul ei, și-a arătat și ea evlavie față de Învățătorul făcător de minuni. Fiecare dintre cele două surori și-a arătat evlavie față de Domnul în chipul său. Cu un alt prilej, când Marta iarăși slujea și Maria ședeau la picioarele lui Hristos și asculta cuvintele Lui cele sfinte, Iisus a adus laude mai înaltă Mariei decât Martei, spunând: *Maria partea cea bună și-a ales* (Luca 10:42), dorind să întărească prin aceasta însemnătatea mai mare a râvnii duhovnicești față de râvna muncii. Acum, Maria dobândise mirul cel de nard de mult preț și, după un obicei răsăritean, îl turnase pe capul și pe picioarele Celui Unuia Care, prin curăția Sa mai presus de fire, a spălat și a uns sufletul ei.

Domnul a mai spus: „*Adevărat zic vouă: Oriunde se va propovădui Evanghelia, în toată lumea, se va spune și ce a făcut aceasta, spre pomenirea ei*” (Marcu 14:9). Vedeți cum Domnul nostru cel împărătesc răsplătește împărătește slujirea făcută Lui? El răsplătește dragostea cu dragoste însutită și, pentru cei trei sute de dinari pentru care s-a plăns Iuda, a răsplătit pe Maria cu viață veșnică. Cu cei trei sute de dinari pe care furul Iuda i-ar fi ascuns în întuneric împreună cu numele Mariei, Maria a cumpărat un mărgăritar fără de preț: o învățătură de folos pentru milioane și milioane de creștini; o învățătură despre felul în care Domnul dă răsplată împărătească celor care Îi slujesc.

Deci mulțime mare de iudei a aflat că este acolo și a venit nu numai pentru Iisus, ci să vadă și pe Lazăr, pe care-l înviase din morți. Și s-au sfătuit cu arhieriei ca și pe Lazăr să-l omoare. Căci, din cauza lui, mulți dintre iudei mergeau și credeau în Iisus. Și aici, iarăși oamenii au fost despărțiți de puterea lui Hristos. Unii merg să vadă pe Făcătorul de minuni și pe Lazăr, minunea Făcătorului de minuni; alții uneltesc să-i ucidă pe amândoi - nu numai pe Hristos, ci și pe Lazăr. De ce pe Lazăr? Ca să nu mai fie martorul viu al lucrărilor minunate ale lui Hristos. Atunci,

de ce nu au pus ei la cale să ucidă pe toți bărbații, femeile și copiii asupra cărora Își arătase Domnul puterea Lui Dumnezeuască - toți orbi care au văzut, surzii care au auzit, muții care au vorbit, posedatii de diavol care s-au însănătoșit, morții care au fost aduși iarăși la viață, leproșii care s-au curățit și paralizicii, ologii și smintiții care au fost vindecați ... și toți cei care au fost însănătoșiți în chip minunat? Mărturisitorii puterii făcătoare de minuni a lui Hristos erau de găsit în orașele și satele de pe toată întinderea Israelului. De ce nu se sfătuiau arhierii să-i ucidă pe toți și nu numai pe Lazăr? Nu pentru că acestor oameni răi le era frică să verse sânge și să-i pornească pe oameni împotriva lor, ci pentru că le-ar fi fost cu neputință să împlinescă aceasta și ar fi fost primejdios pentru ei. Dar ei voiau să-l ucidă pe Lazăr, mai ales pentru că învierea lui a adus mai multă neliniște printre iudei, decât oricare alte minuni ale Mântuitorului; și pentru că mulți oameni, mergând să-l vadă pe Lazăr, văzându-l, au început să creadă în Domnul Iisus; și poate pentru că erau foarte aproape și ei se temeau că toți oamenii care erau adunați în Ierusalim pentru Sărbătoare vor merge în Betania să-l vadă pe cel care fusese înviat din morți și vor ajunge să creadă în Hristos. Și astfel, în vreme ce oamenii își căutau mântuirea, căpeteniile lor duhovnicești se sileau să-i îngreădească și să-i împiedice pe calea mântuirii. Dar toate ostenele acestor cârmuitori răi de oameni care voiau să pună capăt lucrărilor lui Dumnezeu au fost deșarte. Cu cât s-au împotrivit aceștia mai mult lucrărilor lui Dumnezeu, cu atât mai deslușit se vedeau aceste lucrări. Acest lucru s-a făcut mai lămurit mai târziu în istoria Bisericii lui Hristos, chiar până în zilele noastre: o întregă armată a împotrivorilor Bisericii lui Hristos au lovit-o dinafară și dinăuntru, dar toate aceste loviri nu numai că nu au izbândit, ci, dimpotrivă, au dus la răspândirea și statornicirea ei în lume. Măinile neputincioase ale omului nu ar fi putut să aibă izbândă împotriva Atotputernicului Ziditor și a lucrărilor Sale. Se face numai Voia Lui cu toate puterile împotrivoare, fie din iad ori de pe pământ.

Următoarea întâmplare din Evanghelia de astăzi arată faptul că oamenii erau cu mult mai deschiși adevărului decât căpeteniile lor - aceia aveau inima mult mai mare și mai plină de recunoștință. Această întâmplare este intrarea triumfătoare a lui Hristos în Ierusalim.

A doua zi, mulțimea multă, care venise la sărbătoare, auzind că Iisus vine în Ierusalim, au luat ramuri de finic și au ieșit în întâmpinarea Lui și strigau: Osana! Binecuvântat este cel ce vine întru numele Domnului, Împăratul lui Israel! În ziua care a urmat după cina din Betania, Domnul a pornit spre Ierusalim, spre cetatea care ucidea proorocii. Dar Ierusalimul nu era numai sălașul fariseilor strâmtorați la minte, al cărturarilor mândri și al înalților preoți urători de Dumnezeu, ci mai erau și mulțimi mari de oameni, o mulțime de pelerini și evlavioși, bărbați și femei. În timpul Paștilor, Ierusalimul avea aproape tot atât de mulți locuitori ca și Roma, capitala de atunci a lumii. Această mulțime nenumărată de oameni - o mare mulțime de oameni cu o judecată pătrunzătoare și liberă - era

adunată la Ierusalim, pentru a se apropia de Dumnezeu. În felul acesta, în această zi, ei au avut cu adevărat o simțire a apropierei tainice a lui Dumnezeu și au văzut în Domnul Iisus pe îndelung așteptatul Împărat din casa lui David. De aceea, când cobora Domnul de pe Muntele Măslinilor, acești oameni suiau ca să-L întâmpine. Unii își așterneau veșmintele pe cale, înaintea Lui, alții tăiau ramuri de finic și împodobeau cu ele drumul și cu toții strigau cu bucurie întâmpinându-L: „*Osana! Osana Fiului lui David! Osana întru cei de sus!*” Binecuvântat fie Împăratul lui Israel, care vine întru numele Domnului! Împotrivindu-se amenințării Romei, împotrivindu-se stricăciunii și micimii neschimbate a bătrânilor lor, sufletele oamenilor credeau în puterea unei minuni de la Dumnezeu, care va schimba întreaga împrejurare, cu neputință de răbdat. Și sufletele oamenilor simțeau că izvorul acestei minuni era Domnul Iisus și de aceea L-au întâmpinat cu atâta bucurie. Oamenii nu au cunoscut cum a săvârșit El această schimbare hotărâtoare de-a lungul întâmplărilor; ei fuseseră povățuiți să aștepte să se înfăptuiască numai într-un anumit chip și acela era cu ajutorul împăratului din Casa lui David, care va stăpâni în Ierusalim pe tronul lui David. Pentru această pricină, oamenii L-au văzut pe Iisus ca pe un împărat și L-au întâmpinat cu bucurie și cu nădejdea că El va împărăți acum în Ierusalim, cu totul altfel decât în Roma și în Ierusalimul zilelor lor. Dar credința oamenilor stârnea frica fariseilor; și această bucurie le-a adus lor mânie. De aceea unii farisei I-au spus lui Hristos ca să-i stăpânească pe ei ca să nu mai strige în felul acela. Dar blândul Hristos, care era Își cunoștea puterea Sa fără margini, le-a răspuns: „*Zic vouă: Dacă vor tăcea aceștia, pietrele vor striga!*” (Luca 19:40). Acesta este răspunsul Împăratului împăraților, îmbrăcat precum omul cel sărac și călărind pe un asin, căci Evanghelistul povestește cum călărea Domnul pe un asin în această intrare biruitoare:

Și Iisus, găsind un asin tânăr, a șezut pe el, precum este scris: „Nu te teme, fiica Sionului! Iată Împăratul tău vine șezând pe mânzul asinei.” Ceilalți Evangheliști povestesc în amănunt cum Domnul, fiind atât de sărac că nu avea nimic al Său, a ajuns să aibă un asin. De aceea, Sfântul Ioan trece peste aceasta, socotind un lucru deja cunoscut și spune doar atât: El a găsit un asin. Luca, Evanghelistul care dă cele mai multe amănunte, povestește despre puterea și mai dinainte cunoașterea minunată a lui Hristos, prin care a găsit asinul: „*Mergeți în satul dinaintea voastră și, intrând în el, veți găsi un mânz legat pe care nimeni dintre oameni n-a șezut vreodată. Și, dezlegându-l, aduceți-l.*” (Luca 19:30). La porunca Lui, ucenicii au pornit și l-au găsit întocmai cum spusese El. Mânzul era cu mama lui. De ce nu a mers Domnul călare pe asină, ci pe mânzul pe care nu călărise încă nimeni? Pentru că asina nu se lăsa nici călărită, nici condusă. Asina semnifică poporul iudeu și mânzul semnifică neamurile păgâne. Aceasta este talmăcirea dată de Părinți și este neîndoios că talmăcirea lor este dreaptă. Israelul Îl va prizoni pe Hristos și păgânii Îl vor primi. Cei mai mulți dintre păgâni vor fi purtători de

Hristos de-a lungul istoriei și vor intra cu El în Ierusalimul de sus, în Împărăția cerurilor.

Acestea nu le-au înțeles ucenicii Lui la început, dar când S-a preaslăvit Iisus, atunci și-au adus aminte că acestea erau scrise pentru El și I le-au făcut Lui. În general, ucenicii au înțeles foarte puțin din ceea ce s-a întâmplat cu Învățătorul lor până când El le-a sporit înțelegerea (Luca 24:45) și Duhul lui Dumnezeu i-a luminat cu limbi de foc. Numai atunci au priceput ei toate lucrurile, aducându-și-le aminte.

Deci da mărturie mulțimea care era cu El, când l-a strigat pe Lazăr din mormânt și l-a înviat din morți. De aceea L-a și întâmpinat mulțimea, pentru că au auzit că El a făcut minunea aceasta. Aici se vorbește despre două categorii de oameni: unii care au fost de față la învierea lui Lazăr în Betania, și alții care erau oaspeți ai Ierusalimului și care au auzit de la primii despre lucrarea minunată asupra lui Lazăr. Cei din primul grup erau mărturisitori, că văzuseră cu ochii lor, și cei din al doilea grup au venit să-L întâlnească din pricina acestei mărturii. Și în vreme ce fumul jertfelor se ridica deasupra Templului lui Solomon; în vreme ce cărturarii se sfădeau cu putere, cu privire la tablele Legii celei vechi a lui Moise; în vreme ce preoții nepăsători, mărindu-se, făceau pregătiri pentru sărbătoare; în vreme ce bătrânii poporului își crispau buzele ca să-i lămurească mai bine pe oameni că această mulțime se strânsese acolo pentru folosul acela; în vreme ce leviții făceau împărțire limpede, care să-i mulțumească, a jertfelor care le aparțineau lor - oamenii umblau râvnitori după minuni și după Săvârșitorul acelor minuni. Și valuri mari de oameni își întorseseră spatele către Templul lui Solomon din Ierusalim, aducătorilor de jertfe și preoților și întregii acestei lucrături a societății de piață pe care o făcuseră; poporul întorsese spatele tuturor acestora și își îndreptase fața către Muntele Măslinilor, de unde venea Făcătorul de Minuni. Ce folos le puteau aduce turnurile moarte ale Ierusalimului, cu morții cei vii din ele, sufletelor flămânde și însetate ale oamenilor, care căutau o spărtură în cerurile închise și priveștița Dumnezeului Celui viu? Cele două chipuri ale mândriei - aceea a romanilor și aceea a fariseilor - care au umplut Ierusalimul, nu erau în stare să plăsmuiască nici măcar un singur fir de păr, fie alb sau negru. Și iată, coborând de pe Muntele Măslinilor, era Cel Unul care, cu glasul Său, a chemat din mormânt pe mortul cel de a Patra Zi, înviindu-l din morți și slobozindu-l din stricăciunea mormântului!

O, oare când ne vom îndepărta duhurile de lucrăturile înfumurate dar neputincioase ale lumii acesteia și le vom întoarce către Muntele cel ceresc, către Împăratul Hristos? O, când ne vom pune toată nădejdea noastră în El? Sufletul nostru Îl caută pe Izbăvitorul păcatului și al morții, pe care lumea întreagă nu-l poate întrece prin propriile osteneți. Hristos este acest Izbăvitor. Sufletele noastre sunt flămânde și însetate de Împăratul smerit dar întru putere mare: smerit întru puterea Sa, dar puternic întru smerenia Sa, sufletele noastre Îl caută pe Împăratul care este

prietenul fiecăruia dintre noi, pe Împăratul a cărui împărăție nu are margini și a cărui dragoste pentru oameni nu se poate măsura. Acesta este Împăratul, Domnul nostru Iisus Hristos. De aceea, noi toți strigăm către El: „*Osana! Osana!*” Lui să-I aducem slavă și laudă, dimpreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt - Treimea cea de o ființă și nedespărțită, acum și pururea și-n vecii vecilor. Amin.

Angela Faina - Grafică

NOUTĂȚI DE LA CATEDRALA „BUNA VESTIRE” Preot Liviu Alexandrescu

Ziua de precinstire a Maicii Domnului, 25 martie 2023, ocrotitoarea Sfântului nostru locaș, a fost marcată de prezenta ierarhului, a Prea Sfințitul Andrei, înconjurat de frații noștri preoți și diaconi, de pe aceste meleaguri.

De peste 105 ani, aici la Catedrala „Buna Vestire” din Montreal, slujitori ai Sfințelor Altare și binecredincioșii creștini de aici, au adus cinstire după cuviință, Maicii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Comitetul de doamne, împreună cu Consiliul Parohial, au pregătit cu multă sârguință și îndemânare gustoasele bucate tradiționale românești, iar atmosfera de sărbătoare a fost întreținută, de artiști renumiți de muzică populară și dans tradițional.

Comitetul de doamne-Hramul „Buna Vestire”-2023

Bunul Dumnezeu să vă dăruiască toate darurile Sale cerești și să vă răsplătească dărnicia și toată osteneala.

ICOANĂ DIN VECHIME

Icoana Maicii Domnului din Catedrala „Buna Vestire”,
Montreal, oferită de regina Maria, 1926

Accasta icoană, din timpuri îndepărtate, este donată de M. S. Regina Maria a României ca simbol al credinței strămoșești și ca amintire a vizitei făcută în toamna anului 1926 bisericii din Montreal.